

nr 1, 2018

FÖRSVAR UTBILDAREN

Unga är framtiden

Innehåller kurskatalogen
för sommar/höst 2018

Från Svenska Försvarsutbildningsförbundet

ANSVARIG UTGIVARE:
Generalsekreterare, Bengt Sandström

CHEFREDAKTÖR:
Tommy Jeppsson
jeppsson.tommy@hotmail.com

REDAKTÖR:
Tommy Jeppsson

REDAKTIONSEKRETERARE:
Anna Karlsson

ANNONSCHEF:
Kontakta 08-587 742 00 eller
info@forsvarsutbildarna.se

OMSLAGSBILD:
Ledarskap för ungdomar i Ånn.
Foto: George Lunqe

ADRESS:
Karlavägen 65, Stockholm

POSTADRESS:
Box 5034, 102 41 Stockholm

TELEFON:
08-587 742 00

TELEFAX:
08-587 742 90

BANKGIRO:
700-9152

E-POST:
forsvarsutbildaren@forsvarsutbildarna.se

HEMSIDA:
www.forsvarsutbildarna.se

ORIGINALFRAMSTÄLLNING/TRYCK:
Tryckerigruppen AB

ADRESSÄNDRINGAR:
adressandring@forsvarsutbildarna.se

Manusstopp för Försvarsutbildaren nr 2/18 är den
13 feb 2018. Nr 2 kommer ut den 20 april 2018.

Upplaga 25 000 ex/utgivning, 5 nr under 2018.

ledare

FÖRSVARSPUTBILDARVÄNNER

KANSKE ÄR DU EN av de drygt 4 200 personer som tidigare inte fått tidningen i din brevlåda? I så fall är du nog en av våra nya medlemmar som numera räknas in som Försvarsutbildare.

Oaktat hur länge du varit medlem så önskar jag dig en trevlig lästund och ett varmt välkomnande till ett nytt Försvarsutbildarår. Det blir ett år fyllt av försvarsutbildaraktiviteter och finge jag önska något så skulle jag gärna se att förbunden kraftsamlade året till tre delområden:

- Rekrytering mot "våra" frivilligavtal och därmed också till GU-F och övrigt kursutbud,
- Utvecklar förbunden till att som "ägare" lösa än fler uppdrag – Utbildningar, För din säkerhet!, Försvarsinformation och Medlemsaktiviteter,

- Bidrar till att synliggöra Försvarsutbildarnas kvalificerade och omfattande verksamhet till stöd för den enskildes säkerhet och hela samhällets försvar. Det är en exponering som både behöver ske gentemot oss som medlemmar som till en extern försvarsintresserad allmänhet, politiker och media.

I det här numret av Försvarsutbildaren har fokus lagts på vår ungdomsverksamhet – Försvarsungdom. Den berör oss alla. Den uppväxande försvarsungdomen utgör nästa generations Försvarsutbildare och återfinns om något år med avtal inom Hemvärnet, funktionärer inom rörelsen, instruktörer till våra utbildningar och därutöver i stor utsträckning inom de olika uniformsyrkena – inte minst i Försvarsmakten. Glädjande är att också Försvarsungdomen ökat och numera omsluter över 2 800 ungdomar.

I skrivande stund har Försvarsutbildaråret precis tagit fart. Våra fältartister har i dagarna kommit åter från kursgården i Jämtlandsfjällen – Camp Ånn, där de övat inför kommande uppdrag. Närmast på tur står en Grundkurs i Krisberedskap och en kurs för Informatörer i – För din säkerhet! tätt följt av sportlovens Vinterkurser för ungdomar, Ungdomsskolan i Skåne, en kurs i Vintertjänst, Överlevnadsutbildning för handledare, Försvarsinformationsutbildning och Grundkurser för Sjukvårdare... uppräknningen kan göras lång och då har jag ändå inte täckt in mars månad fullt ut!

Utöver de här kurserna så inleds också en årslång utbildningskedja med GU-F:ar för blivande hemvärnsspecialister och instruktörer samt prova-på-verksamheten Military Weekend.

Vi Försvarsutbildare är ensamma om att redan i januari/februari starta upp och sedan fortsätta under resten av året med en sådan imponerande volym och bredd av aktiviteter.

Jag är övertygad om att den helårsverksamhet som vi bedriver är en av anledningarna till vår framgång – för utbudet behöver vara anpassat efter kursdeltagarens verklighet och sin relation med arbetsgivare, skola och sociala situation.

Men verksamheten bedrivs inte av sig själv. Det erfordras många duktiga kurschefer, adjutanter och instruktörer för att driva all utbildning. Till utbildningarna behövs elever – som kompetensutvecklas inför olika frivilligroller; och de behöver rekryteras. Utan elever stannar verksamheten!

Utbudet hos oss Försvarsutbildare får dock inte stanna vid kurser. Vi frivilliga representerar något mer; vi är en folkrörelse som breddar intresset och engagemanget för totalförsvarsfrågor. I det ligger arrangemang i försvarsinformation och olika former av medlemsaktiviteter.

Avslutningsvis – tack för att du engagerar dig. Du behövs för ett starkare totalförsvar!

BENGT SANDSTRÖM, Generalsekreterare

UNGDOMARNA – FRAMTIDEN

DET NUMMER AV TIDNINGEN som du nu håller i din hand och förhoppningsvis ska läsa med intresse innehåller mycket om Försvarsutbildarnas ungdomsverksamhet. Orsaken är att det är den uppväxande generationen som ska bygga framtidens frivilligrörelse och därför är den ungdomsverksamhet som vi genomför fundamentet för detta.

Totalförsvaret, den militära och inte minst den civila komponenten vilken befinner sig under uppbyggnad, har fått ett

ökande intresse bland medborgarna, givet inte minst ett försämrat säkerhetspolitiskt läge i Östersjöregionen. Det verkar också finnas en politisk vilja till att öka anslagen för att bygga ett starkare totalförsvaret och här har frivilligorganisationerna, där vi Försvarsutbildare utgör en viktig del, en mycket viktig roll att fylla. Denna mycket viktiga roll sammanhänger inte minst med att någon utbildning för de behov som ett civilt försvar förväntas ha har inte genomförts på länge. Här framstår Försvarsutbildarnas dubbla roll, att utbilda för såväl det militära som civila försvaret som högradigt logiskt och angeläget.

Vi behöver öka vårt medlemsantal för att kunna fylla en tilltagande efterfrågan på militärt och civilt försvarsutbildad personal, som högst sannolikt kommer att vara ett resultat av nästa försvarsbeslut. Alla som kan bidra är välkomna och för en långsiktigt positiv medlemsrekrytering är vår ungdomsverksamhet betydelsefull.

Vi behöver stimulera fler ungdomar att söka sig till oss, vilket rimligen inte borde vara alltför svårt mot bakgrund av de positiva röster som hörs från de ungdomar som redan är med, liksom från olika samhällsföreträdare. De för den unge individen utvecklande aktiviteter som vi erbjuder utgör en mycket positiv förberedelse för vuxenlivet och kan sammanliknas med en medborgarskola som utvecklar den enskilda människans positiva egenskaper.

Mycket finns att göra för att öka antalet ungdomar. Bland gruppen nya svenskar finns en rekryteringspotential och att få med ett ökat antal ungdomar ur denna grupp är detsamma som att bidra till en positiv integrationspolitik i vårt svenska samhälle.

Många ungdomar vet inte om vilken bra verksamhet som vi bedriver. Om varje vuxen Försvarsutbildare försökte att rekrytera en ung tjej eller kille ur sin bekantskapskrets skulle sannolikt medlemstalet för ungdomar stiga ganska ordentligt och minst lika mycket skulle den stiga om varje Försvarsutbildarungdom stimuleras till att rekrytera en eller flera kamrater. Medlen finns, där mun-till-mun-metoden är oöverträffat effektiv utan att för den skull förringa twitter, facebook och andra sociala media med vilka stora grupper ungdomar kan intresseras för vår verksamhet.

Ett sent avgivet nyårslofte för år 2018 skulle kunna vara att bidra till att vi Försvarsutbildare får fler ungdomar i våra led.

En god fortsättning på det nya år som vi har framför oss tillönskas!

TOMMY JEPPSSON, chefredaktör

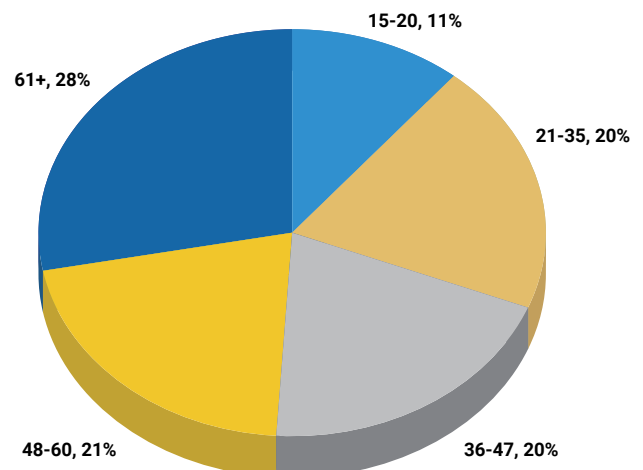
Vi hälsar alla nya medlemmar välkomna till Försvarsutbildarna

Under 2017 har vi rekryterat 4 289 nya medlemmar och vi är nu totalt 26 202 medlemmar. En ökning med 1 138 st, (+4,54%). Här är delar av den medlemsstatistik som är sammanställd.

- Vuxna har ökat med 750 st, (+3,31%): Totalt 23 384 st.
- Ungdomar har ökat med 388 st, (+16%): Totalt 2 818 st.
- Antalet kvinnor i Försvarsutbildarna är 4 084 st (15,6% av antalen medlemmar). En ökning med 398 st (+9,75%).

ÅLDERSGRUPPER

Totalt 26 202. En ökning med 1 138 personer.

Karlskrona förbereder sig på krig

– VI JOBBAR MER och mer med de här frågorna. Vi kommer att jobba ännu mer med krisberedskap framöver då kommunerna kommer att få tydligare direktiv i frågan, säger Carl-Martin Lanér, kommundirektör i Karlskrona kommun, till Sydöstran.

Försvarsberedningen föreslår i sin nya rapport att Sverige ska kunna motstå "allvarliga störningar" i viktiga samhällsfunktioner och krig i tre månader.

Det handlar om att kunna stå emot både hybridkrigföring med bland annat sabotage och regelrätta militära angrepp.

Inför risken att Sverige kan bli angripet föreslås kommuner, landsting och statliga myndigheter att skaffa sig en betydligt högre beredskap än dagens krisberedskap.

– Vi har en grupp på kommunen som jobbar med krisledning. Under 2017 har

mycket handlat om utbildning. Vi deltar i olika övningar och kommer att vara med i en övning under 2018 som handlar om oljeberedskap, säger Carl-Martin Lanér.

Försvarsberedningen menar att landets skyddsrum inte räcker till och de som finns måste iordningsställas.

– Vi kommer att behöva se över skyddsrummen. Det handlar om underhållet och om vi behöver utöka antalet skyddsrum, säger Carl-Martin Lanér.

Försvarsberedningen bedömer att kostnaden för att rusta upp dagens krisberedskapssystem ligger på 4,2 miljarder kronor årligen för att kunna möta kriget.

Exempelvis ska den kommunala räddningstjänsten få resurser till att utgöra grunden för skyddet av befolkningen i hela landet.

Sjukvården måste fungera om kriget kommer till Karlskrona. Foto: Per Lunqe

Ny "Om kriget kommer" förbereds

FOLDER "Om kriget kommer" dammas av och kommer ut i ny upplaga. Foto: Lars Gyllenhaal

MSB ARBETAR MED att ta fram en uppdaterad version av skriften "Om kriget kommer". Det skriver P4 Kalmar.

MSB har fått i uppdrag av regeringen att ta fram en broschyr som i början av sommaren ska delas ut till landets hushåll med tips om vad man kan förbereda sig för till exempel vid krig, men också andra kriser som extrema väderförhållanden eller stora strömbrott.

Foldern "Om kriget kommer" gavs första gången ut i början av 1940-talet under pågående världskrig. Den innehöll praktiska tips om hur man skulle agera om Sverige blev indraget i kriget.

De senaste upplagorna trycktes på 1980-talet. Den nya broschyren med handfasta tips, kommer att delas ut till hushållen i månads-skiftet maj/juni.

MSB och Trafikverket i säkerhetssamarbete

TRAFIKVERKET OCH MSB ska utreda kostnad, tidsplan och ansvarsfördelning för en ny, säker, gemensam kommunikationslösning för aktörer med samhällsviktiga uppgifter. Det skriver MSB i ett pressmeddelande.

Uppdraget ska utgå ifrån det förslag till kommunikationslösning som redovisades i Regeringskansliets utredning "Kommunikation för vår gemensamma säkerhet" den 8 mars 2017. Myndigheterna ska redovisa en lösning där Trafikverket har ansvar för att tillhandahålla lösningen och där MSB har ansvar att

samordna aktörernas behov, att kravställa och utöva tillsyn.

– Polisen, räddningstjänsten, akutsjukvården och många fler aktörer behöver en gemensam lösning för att leda sin verksamhet och samverka med andra, säger Minna Nyman, verksamhetschef för Rakel och ledningssystem på MSB. Det är även en viktig förutsättning för effektiv civil och militär samverkan.

Den nya kommunikationen bygger på samverkan.

– Förslaget bygger på en gemensam lösning som på ett bra sätt både nyttjar befintlig statlig infrastruktur

och bygger på samverkan med kommersiella operatörer för till exempel roaming, säger Mathias Persson IT-direktör. På Trafikverket har vi redan idag en etablerad drift av egna nät, så erfarenhet och kunskap har vi.

De aktörer som idag använder det nationella kommunikationssystemet Rakel är föreslagna användare av den nya kommunikationslösningen. Det är aktörer som har ansvar för allmän ordning, säkerhet, hälsa eller försvar. Det är ett trettiotal centrala myndigheter som till exempel Polisen, Försvarsmakten,

Kriminalvården, Tullverket och Trafikverket.

Det används även av länsstyrelser, kommuner, landsting och energibolag för bland annat krishantering och för funktioner med viktiga uppgifter vid samhällsstörningar. Den nya kommunikationslösningen ska komplettera och på sikt ersätta Rakel. Rakel används dagligen av fler än 70 000 användare inom 550 organisationer.

Gotlands lasarett bygger ut reservkraft

Visby lasarett – central resurs för öns sjukvård.
Foto: W.Carter / commons.wikimedia.org

FÖRSVARSBEREDNINGEN har lämnat sin delrapport om hur det svenska totalförsvaret bör inriktas för nästa period. Under de åren satsar staten miljardbelopp för att Sverige ska klara tre månader utan hjälp från andra länder i samband med en svår säkerhetspolitisk kris, eller rent av krig.

Försvarsberedningen pekar ut Stockholmsområdet, Gotland, Öresundsregionen, Västkusten med Göteborg, västra Svealand samt delar av Jämtlands och Norrbottens län som strategiskt viktiga geografiska områden i händelse av krig. Man säger att det mest troliga är att dessa områden blir de som drabbas av direkta krigshandlingar och intensiv stridsverksamhet.

Vilka av de här områdena som drabbas av direkta strider beror på flera olika saker, men på grund av de långa avstånden bedöms Gotland och norra Norrland som särskilt viktiga när det handlar om sjukvård. Därför vill man inrätta beredskapssjukhus som ska planera för omhändertagande av många skadade, krigsplacera personal och se till att tillräcklig kompetens finns för att hantera många med krigsskador.

Maria Dalemar är Gotlandsregionens hälso- och sjukvårdsdirektör:

– Traumaberedskap har vi dygnet runt redan som det är, och det är ju en av våra svåra

utmaningar eftersom vi är ett litet lasarett med liten verksamhet men som måste ha väldigt bred kompetens, säger Maria Dalemar till Hela Gotland.

Försvarsberedningens slutliga rapport ska vara klar i maj 2019, men i delbetänkandet framgår tydligt hur Försvarsberedningen vill stärka kapaciteten för att klara en svår kris. Maria Dalemar säger att det katastrofmedicinska rådet regelbundet försöker utveckla katastrofberedskapen, och att man nyligen beviljats pengar av regionfullmäktige för att bygga ut reservkraften för lasarettet.

– Just nu kan vi bara täcka 60 procent utifrån sjukhusets totala energibehov, och det är helt enkelt för dåligt. När vi bygger ut kommer reservkraften i realiteten att täcka mer än 100 procent, säger hon.

Men reservkraften drivs av diesel, och Gotland har inte längre några beredskapslager för drivmedel, vilket är ytterligare en faktor att ta hänsyn till i rapporten.

Vad gäller läkemedel och sjukvårdsutrustning ser kapaciteten lite olika ut. Av vissa saker som cytostatika, läkemedel som används vid cancerbehandling, finns inga lager av alls, berättar sjukvårdsdirektören.

– Det här blir ju också en sådan sak vi kommer att behöva titta på, säger Maria Dalemar.

Skyddsrum i Västernorrland ska ses över

MSB HAR REDAN påbörjat en inventering över skyddsrum efter att försvarsberedningen presenterade sin delrapport om civilförsvaret.

Jan Domeij genomför inspektioner av skyddsrum i Västernorrland på uppdrag åt MSB. Han konstaterar att kunskapen om skyddsrum, både bland fastighetsägare och allmänheten, under en lång tid varit dålig – men att det håller på att svänga.

– Det är ett lite nytt tänk. Nu har man insett att det är viktigt. Dock har man hunnit göra skador i skyddsrummen, till exempel gått igenom med

ledningarna på ett felaktigt sätt, säger Jan Domeij till Sveriges Television Västernorrland.

Skyddsrummen saknar utrustning.

– Vid en underhållsbesiktning är det ofta att materielen i skyddsrumsförrådet är borta. Det kan röra sig om utrustning värd flera hundra tusen kronor som är borta, säger Jan Domeij.

MSB konstaterar i en rapport att befolkningsskyddet i Sverige, där skyddsrummen ingår, inte är tillräckligt. Myndigheten jobbar nu med att inventera och utveckla befintliga skyddsrum. Något försvarsberedningen också lyfter fram.

– Man har sett att det här är ett stort kapital, det är enormt med pengar som staten har lagt ner i våra skyddsrum när de byggdes. Man säger nu att man ska vara rädda om dem vi har, säger Jan Domeij.

Västernorrland och MSB ser över skyddsrum. Foto: Per Lunq

ÖB i Sälen: Risker om militär förmåga sviktar

FÖRSVARSMAKTEN levererar och är på väg i rätt riktning men står inför stora utmaningar. Det sa ÖB Micael Bydén när han framträdde på Folk och Försvars konferens i Sälen.

– Varje dag så löser Försvarsmaktens medarbetare sina uppgifter med stor skicklighet och kompetens och vi är på rätt väg mot ett starkare försvar. Men det är nu dags att titta framåt, bortom 2020. Om den militära förmågan viker innebär det ett risktagande, inte för Försvarsmakten

utan för hela samhället som vi är satta att försvara, sa Micael Bydén, citerad på Försvarsmaktens webbplats.

ÖB betonade att det är säkerhetsläget i vår omvärld som sätter ribban för vilket försvar vi behöver. För att kunna möta ett svårbedömt, komplext och oförutsägbart säkerhetsläge på sikt måste Försvarsmakten fortsätta att öka den operativa förmågan. Utan nödvändiga ekonomiska tillskott kommer det att leda till att den operativa förmågan går ned.

ÖB pratade framtid i Sälen. Foto: Josef Björnetun / Försvarsmakten

Hur kan befolkningen skyddas från krigets verkningar?

FÖR ATT VETA hur vi ska rusta Sverige mot krig idag måste vi titta såväl framåt som bakåt i tiden. Det konstaterar Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) i ett underlag till MSB om hur civilbefolkningen ska skyddas vid ett väpnat angrepp mot Sverige.

I början av 2017 fick MSB i uppdrag av regeringen att ta fram förslag på vilka åtgärder som krävs för att befolkningen ska ha tillräckligt skydd vid krig. MSB vände sig då till FOI för att få hjälp med underlag

till rapporten.

Den största utmaningen för FOI har varit att ingen vet vad det är för sorts krig som Sverige ska förbereda sig för. Med vilken intensitet och vilka vapen kommer det att föras? En av författarna till underlaget är Per Larsson, forskare vid FOI.

– Det här har varit ett jättesvårt uppdrag eftersom det inte finns några klara ingångsvärderna. Hur ska vi utforma ett nytt befolkningsskydd när vi inte vet vad vi ska skydda oss mot och hur länge? säger

Per Larsson på FOI:s webbplats.

Underlaget till MSB innehåller dels en tillbakablick på hur befolkningsskyddet såg ut fram till början av 1990-talet, vid Kalla krigets slut. Då ingick skyddet i den statliga civilförsvarsorganisationen och handlade om allt från att säkerställa nödutspisning och ammunitionsröjning till att rädda folk ur rasmassor. Evakuering och inkvartering var också viktiga delar.

I dag ligger en stor del av ansvaret för det civila försvaret istället på kommunerna. Samtidigt har befolkningsskyddet kraftigt reducerats. Men enligt FOI:s forskare kommer betydande delar av det skydd som fanns under Kalla kriget att behövas igen.

– Vi har gått tillbaka i tiden för att se vilka funktioner som hotades av kriget och insett att det i stor utsträckning är samma saker som måste skyddas vid krig idag. Många anser att vi har ett annat slags samhälle idag vilket skulle göra att behoven ser helt annorlunda ut, men fortfarande behöver folk ha tillgång till

vatten, mat och värme i en krigssituation.

Däremot kan det bli andra dimensioner på vissa åtgärder.

– Tidigare såg man till att det fanns skyddsrum över stora delar av Sverige. Men i dag tyder mycket på att kriget kommer att riktas främst mot storstäderna. Ett sätt att prioritera dagens begränsade resurser är därför att i första hand satsa på skyddsrum och andra skyddsåtgärder i de områden som kan antas bli mest utsatta.

I september 2017 gjorde MSB sin avrapportering till regeringen och föreslog åtgärder inom ett begränsat antal av de områden som ingår i FOI:s underlag. Per Larsson menar dock att det behövs ett helhetsgrepp för att kunna värna befolkningen vid krig, till exempel behövs även sådant som vårt kulturarv skydd.

– Vi har presenterat en bred palett av sådant som vi anser att man ska värna om. Enligt MSB kommer de att fortsätta analysera och utnyttja vårt material i sitt kommande utvecklingsarbete, säger Per Larsson.

Krigets karaktär har utretts av FOI. Befolkningen behöver samma skydd i dag som under Kalla kriget. Foto: MSB.

Chefsbyte vid Militärregion Väst

PETER HEDERSTEDT tar över som ny chef för Militärregion Väst efter P4-chefen Bengt Alexandersson. Chefsbytet ägde rum vid en ceremoni på Skaraborgsmässen.

Uppdraget blir Peter Hederstedts första med placering i Skövde trots att han varit rotad i Skaraborg sedan 1980-talet. Översten gjorde sin värnplikt på Gotland men utbildade sig och blev yrkesofficer vid K3 i Karlsborg där han bland annat har varit med att starta specialförbanden och även varit chef för Särskilda operationsgruppen.

Närmast kommer han från en tjänst på högkvarteret som chef för Försvarsmaktens enhet för internationella relationer. Han har även lång och bred erfarenhet från internationella insatser och uppdrag i bland annat Mellanöstern, Asien och Afrika.

– Jag är Skövdebo sedan 1,5 år så det ska bli skönt att ha kontoret på hemmaplan (Trängregementet). Men det geografiska området för MR Väst (Västra Götaland, Halland, Örebro och Värmland) är

stort, så det kommer att bli en del resor, säger han till Skaraborgs Allehanda.

Peter Hederstedt tar över ansvaret för MR Väst efter P4-chefen Bengt Alexandersson som nu kan koncentrera sig på att vara regements- och garnisonschef efter att ÖB tagit beslutet att varje militärregion, vars staber har ansvaret för att leda insatser vid nationella kris-situationer och stöd till samhället, ska ha fristående chefer.

– Ett beslut som ligger rätt i tiden och som ger mig möjlighet att fokusera på att fortsätta att utveckla våra krigsförband och etableringen av stridsgruppen på Gotland. Vi ska även börja ta emot värnpliktiga nästa sommar och har även ansvar för två Mali-missioner så det finns arbetsuppgifter, säger Bengt Alexandersson.

För Peter Hederstedt väntar en hektisk period:

– Nu ska jag träffa landshövdingar och myndighetschefer för att skapa goda relationer, det tror jag blir viktigt för att lyckas i den här rollen, säger han.

Anställda på länsstyrelserna krigsplaceras

REGERINGEN HAR BESLUTAT att det civila försvaret ska förstärkas. En del i detta är att de som arbetar på länsstyrelserna ska krigsplaceras.

Det civila samhället omfattar hela samhället och alla funktioner som ska fungera under krig. När detta nu ska förstärkas ska anställda på länsstyrelserna krigsplaceras.

– Det innebär att utifrån den kompetens och befattning man har så kommer man också att ha speciella uppdrag och uppgifter i händelser av skärpt beredskap eller krig. Vi gör nu en analys och ser över vilka medarbetare som berörs. Vi samarbetar med andra läns-

styrelser för att se om vi tänker ungefär likadant, säger Lars Lustig, länsråd på länsstyrelsen i Västerbotten, till Sveriges Television, Västerbotten.

En annan del av förstärkningen av civilförsvaret är att bland annat åkeriföretag i Sverige kommer att få besked om att deras tunga fordon kan tas i besittning i händelse av krig.

– I dagarna får många av länets åkare uttagsbeslut med information om att i händelse av krig så kan till exempel din grävmaskin, traktor eller lastbil behövas, säger Lars Lustig.

Totalförsvarsförmågan på Gotland ska stärkas

REGERINGEN HAR GETT Försvarsmakten och Länsstyrelsen för Gotlands län i uppdrag att stärka totalförsvarets förmåga på ön.

Syftet är att skapa en samverkansorganisation med alla nödvändiga resurser.

Med försvarsbeslutet 2015 har vi fokuserat på bygget av ett nytt totalförsvar och vår vision om ett robust sammanhängande totalförsvar inkluderar ett antal steg inklusive en stor totalförsvarsövning 2020, den första som hålls på över 20 år, säger försvarsminister Peter Hultqvist, citerad av Sveriges Television Öst.

Försvaret och länsstyrelsen ska utföra uppdraget i nära dialog med MSB och andra aktörer inom totalförsvaret. Uppdraget ska delredovisas årligen och slutredovisas i februari 2021.

Försvarsministern vill identifiera krigsviktiga företag

ÄVEN NÄRINGSKLIVET måste vara med när Sverige bygger upp totalförsvaret på nytt. Det tycker försvarsminister Peter Hultqvist som vill utreda om vissa företag ska klassas som särskilt "krigsviktiga".

Vi kommer från regeringens sida snart att börja titta på regelverk när det gäller krigsviktiga verksamheter och företag.

Vi kommer att identifiera de företag och verksamheter som vi kan kalla för krigsviktiga och titta på krigsplacering av personal, säger Peter Hultqvist i Sveriges Radio.

När Försvarsberedningen kom med en rapport i december målades bilden upp av ett mycket sårbart samhälle.

Beroende av tillgång till el, IT och elektronisk kommunikation, men också brist på lager av livsmedel och mediciner.

Regeringen ska nu tillsätta en utredning där det svenska näringslivets ansvar klarläggs, för att säkerställa tillgång på nödvändiga varor och tjänster.

Det man kan nämna här är ju sånt som finansiella tjänster, det handlar om postgång, järnvägstrafik, telekommunikationer, och försvarsindustri. Men det kan också handla om sånt som läkemedel, kläder, livsmedel och råvaror av olika slag. Det kan också ingå reparations- och serviceföretag, säger Peter Hultqvist.

Myndighet för psykologiskt försvar inrättas

REGERINGEN KOMMER att inrätta en myndighet för det psykologiska försvaret. Det beskedet gav statsminister Stefan Löfven i sitt tal på försvarskonferensen i Sälen.

Det finns en uppenbar risk att utomstående vill blanda sig i hur vi fattar våra beslut, sa Stefan Löfven, citerad av Sveriges Television.

En myndighet för det psykologiska försvaret är tänkt att ringa in frågor som rör it-infrastruktur, cyberattacker, desinformation och data-intrång.

Att inrätta den nya myndigheten är ett sätt att bevara det öppna samhällets fria kunskaps- och informationsutbyte, menar Stefan Löfven.

Det är en förutsättning för vår demokrati och vår rättsstat. Ett psykologiskt försvar handlar om att säkerställa befolkningens försvarsvilja i fred och motståndsvilja i krig, sa Stefan Löfven.

Dataintrång och desinformation mot stater har intensifierats. Sårbarheten i olika it-system har synliggjorts samtidigt som vi blivit alltmer beroende av it-infrastruktur. Trots detta har Sverige saknat en myndighet för vad som

går in under "det psykologiska försvaret".

I MSB:s instruktion från regeringen har uttrycket "psykologiskt försvar" inte använts.

Nu lovar statsministern att det kommande valet ska skyddas från påverkan. Kampanjer ska kunna identifieras, analyseras och bemötas, enligt Stefan Löfven.

Ett modernt totalförsvar måste kunna freda sig mot yttre påverkan mot det demokratiska samhället. Till den som överväger att försöka påverka valutgången i vårt land: Håll er borta! sa Stefan Löfven.

Statsminister Stefan Löfven sätter fart på det psykologiska försvaret.
Foto: Kristian Pohl / Regeringskansliet

Välkommen att söka bidrag för verksamhet som tjänar till att stärka Sveriges försvar samt fredsbevarande och samhällsstödjande åtgärder.

Berättigade att söka är frivilliga försvarsorganisationer och organisationer som verkar för stöd till samhälle och individer. Ansökningar till Källvikenstiftelsen kan göras under två perioder per år:

1 april – 1 september och 1 oktober – 1 mars.

För ansökningsformulär och mer information, se hemsidan.

Källvikenstiftelsen • Pionjärvägen 6 • 451 34 Uddevalla • info@kallvikenstiftelsen.se • www.kallvikenstiftelsen.se

MER AV ALLVAR OCH REALISM

Årets Sälen konferens, den 72:a i ordningen, återspeglar ett försämrat säkerhetspolitiskt klimat, globalt liksom i Östersjöregionen.

HM konungen deltog i två av dagarna. Foto: Ulf Palm

ETT TECKEN PÅ säkerhetsfrågornas ökade betydelse är vilka personer som kommer till konferensen. Av vad som kunde observeras fanns alla centrala aktörer inom områdena säkerhet och försvar på plats där ett tonläge av allvar präglade framförandena. Nedan ges några nedslag i det som presenterades.

Försvarsberedningens slutsats, efter en lång tids arbete, *att ett väpnat angrepp på Sverige inte kan uteslutas*, fick konkurrens av statsministerns uttalande om att ett väpnat angrepp fortsatt är osannolikt. Att utrikesministern inte verkade överdrivet orolig för ett militärt angrepp på vårt land eller rysk upprustning framgick nästintill övertydligt och överbefälhavaren kommuniserade budskapet om *låg sannolikhet* för ett väpnat angrepp mot Sverige. Försvarsministern gav sitt förtroende för försvarsberedningen samtidigt som han sa att riksdagsbeslutet från 2015 gäller fram tills ett nytt beslut är fattat och där står att *ett väpnat angrepp är osannolikt*. Laborerandet med denna variant av sannolikhetsläran bedöms inte vara förtroendeskapande vare sig mot den egna befolkningen eller mot omvärlden, allra minst mot regionens starkaste aktör, Ryssland. Ytterst handlar det om att hotbedömningarna avgör anslaget till totalförsvaret.

BESLUTSFATTARNA

Oaktat begreppsförvirringen talade Stefan Löfven statsmannamässigt om frihetens innebörd och om våra

värderingar där friheten alltid är värd att försvara. Han karakteriserade den internationella säkerhetspolitiska situationen som att världen håller andan och att situationen i Mellanöstern påminner om en vandring på nattgammal is. Statsministern var tydlig med att försvaret inte utgör något särintresse, och att vi har ett tydligt behov av ett återupprättat psykologiskt försvar. Han uttryckte oro för kärnvapnen som angavs vara det enskilt största och omedelbara hotet mot mänsklighetens överlevnad.

Natos generalsekreterare Jens Stoltenberg sa att en värld utan kärnvapen går via ömsesidig nedrustning och hävdade att FN-konventionen om ett kärnvapenförbud inte garanterar kärnvapennedrustning. Natos grundläggande roll är att säkra freden samtidigt som Sverige fick en klapp på axeln som alliansens viktigaste samarbetspartner. Utmaningarna angavs vara Ryssland, Irak, Syrien, terror, cyberhot och spridning av massförstörelsevapen. Innebörden för Nato är att man går från nedbyggd försvarsförmåga till en uppbyggd dito. Samtidigt är syftet att undgå konflikt och skapa dialog med Ryssland tydlig.

Försvarsminister Peter Hultqvist konstaterade att alla politiska partier bär ett ansvar för de felanalyser och felbeslut som tagits vilket lett fram till nuläget. Nu återbyggs förmågan. Åtskilligt har legat för fåföt vilket innebär att resan framåt inte är enkel. Utmaningen är att skapa ett krigsavhållande försvar där motståndaren ska förhindras att nå sina mål. En utveckling av vårt totalförsvaret är viktigt. Övning Aurora har visat att vi är på rätt väg och nästa totalförsvärsövning genomförs 2020. Personalförsörjningen ska säkerställas med en kombination av plikt och frivillighet och här togs åter den gamla utsagan till heders om kvantitet som en kvalitet i sig. Logiskt i och med att behoven i krig betonades.

Utrikesministerns inledning att "Det angår dig när det brinner hos grannen" hade, för att återknyta till sannolikhetsläran kunnat resultera i slutsatsen om stärkt försvarsförmåga. Åtminstone denne referent kunde inte uppfatta något sådant budskap, däremot att den främsta "försvarslinjen" utgörs av utrikespolitik och diplomati". Historiskt helt korrekt därest trovärdig försvarsförmåga i övrigt varit förefintlig.

FÖRSVARBEREDNINGEN OCH ÖB

Ordföranden i Försvarsberedningen, Björn von Sydow, redovisade beredningens rapport. Enighet råder om rapporten som har fokus på det civila försvaret. Ett försämrat omvärldsläge gör att ett förstärkt totalförsvaret ska avhålla från angrepp enskilt och tillsammans med

andra vilket verkar krigsavhållande. Befolkningsskyddet ska förbättras liksom att sjukvård, livsmedels- och läkemedelslagring sågs som angeläget. Militärregionerna föreslås anpassa gränserna till de som Civilområdena kommer att få. Ryssland angavs ha ett regionalt styrkeövertag som består.

ÖB Micael Bydén sa att vi har en god grund att bygga vidare på. Han gladdes åt höstens genomförda besöksdag på Gärdet i Stockholm som lockade cirka 90 000 besökare. Arbetet med att implementera det senaste försvarsbeslutet har nått halvtid och ÖB betonade att om den militära förmågan sviktar ökar risktagningen för samhället. Det fördjupade samarbetet med Finland framhölls liksom att det nationella försvaret och internationella insatser inte står i något motsatsförhållande till varandra. Den operativa förmågan måste öka gentemot en kvalificerad motståndare i högre konfliktnivåer, en säkerhet som kostar. Bydén betonade att en jämställd försvarsmakt är en bättre försvarsmakt och att trakasserier inte kommer att tillåtas. ÖB tryckte på att om försvaret inte tillförs tillräckliga medel efter 2020 kan Försvarsmakten ej inneha en förmågebredd motsvarande den nuvarande.

KUNSKAPARNA

Margot Wallström motsades tydligt av Katarina Tracz, chef för tankesmedjan Frivärld vars budskap var att Sverige behöver, ett nationellt säkerhetsråd, ökad nationell försvarsförmåga och Natomedlemskap på grund av att Rysslands motvilja borde resultera i svensk vilja. Hans Christian Hagman hade tydliga budskap. Dessa handlade om ett dynamiskt Asien, om USA vars makt minskar, hoten från cyber- och påverkansoperationer, utvecklingen av artificiell intelligens som vi bara sett början av liksom en framtid med autonoma vapen. Kina lyftes fram som en stark ekonomisk aktör vars värderingar divergerar från våra avseende bl a mänskliga rättigheter och klimatfrågan. Hagman berörde även klimatfrågans konsekvenser som kommer att drabba Afrika hårt och som påverkar migrationen. Allt detta i en värld som karakteriseras av att vara uppkopplad, digitaliserad och sårbar.

Anna Wieslander uppehöll sig vid trenden kring en ökning av de europeiska ländernas försvarsutgifter där många höjer sin tröskelförmåga bl a genom förhandslagring av materiel från USA. I Baltikum och Polen ser vi en multinationell karaktär på alliansförstärkningarna vilket signalerar den politiska betydelse Nato tillmäter Östersjöregionen samtidigt som möjligheter till kontakter krävs som undviker eskalering. Hon karak-

teriserade EU-Nato samarbetet som en utveckling från "nice" till "need".

Gunilla Herolf betonade de stora framsteg som skett i samarbetet EU-Nato. Problemlistan för EU utgörs främst av värdegrundsfrågan kopplat till Polen och Ungern, migrationsfrågan där flyktingar i stor mängd fastnat i Libyen där de lever under eländiga förhållanden, samt splittringstendenserna inom unionen i riktning öst-väst. Åtgärder mot Polen och Ungern kan leda till att dessa lyssnar till Kreml. Här ska vägas in att flera stora europeiska länder som Tyskland och Frankrike är osäkra på USAs närvaro på vår kontinent.

Den organiserade gränsöverskridande kriminaliteten och terrorhotet ökar i de nordiska länderna vilket resulterat i ett närmare samarbete dem emellan liksom internationellt. Synen på hur återvändande IS-krigare ska hanteras varierar alltifrån att de, genom att få förtur i bostadskön, ska kunna integreras i samhället, till att förpassas i fängsligt förvar. Den senare rekommendationen av Jan Björklund verkade delas av övrig nordisk säkerhetspolis.

En avslutande reflektion må tillåtas referenten. Sverige har i år haft fred i 203 år vilket är ett internationellt unikum. Låt oss vara kloka nog att arbeta för dess fortsättning.

TEXT: TOMMY JEPSSON

ÖB, general Micael Bydén informerade om läget i Försvarsmakten.
Foto: Ulf Palm

UNIKT SJUKHUSKOMPANI

Löjtnant Carolin Fritzon är chef för kompaniets vårdpluton som består av en mottagningsmodul samt sex vårdmoduler med sammanlagt 48 vårdplatser.

De två svenska sjukhuskompanierna hör till världens främsta militära sjukvårdsresurser. Sverige var för åtta år sedan först med att lansera konceptet med sjukvård baserad på olika moduler.

UNDER DET KALLA KRIGET hade det svenska totalförsvaret en imponerande organisation med 36 fält-sjukhus inom armén, 17 marina stridssjukhus samt tre så kallade krigssjukhus (byggnader, till exempel sjukhus i inlandet som var överdimensionerade för den dagliga verksamheten men som snabbt kunde kompletteras med ett större antal vårdplatser).

UNIKT MODULKONCEPT

I början av 2000-talet var i stort sett samtliga militära sjukhus avvecklade och en diskussion inleddes om hur denna brist skulle hanteras.

Kort tid efter sekelskiftet genomfördes en första demonstration av ett nytt koncept. Demonstrationen ansågs lyckad och Försvarets Sjukvårdscentrum gavs klartecken att inleda utvecklingen av en ny sjukvårdsorganisation. Idag utgör Försvarsmaktens två sjukhuskompanier varsin grundpelare i den nya organisationen, förklarar major Krister Jakobsson, som är en av förgrundsfigurerna till det unika konceptet:

– Systemet som vi sjösatte 2010 sträcker sig från den enskilde gruppens sjukvårdsbehov i form av en strids-sjukvårdare till den mer omfattande organisationen med två sjukhuskompanier. Den svenska Försvarsmakten är också först med att bygga sjukhuskompanier i moduler där varje modul innehåller en specifik förmåga, till exempel kirurgi.

Det krävs också en omfattande logistikfunktion som hanterar uppgiften att gruppera och frakta sjukhuskompaniets moduler som fullt utrustat består av 120 containrar och bemannas med runt 140 personer, varav hälften är sjukvårdspersonal.

– Innan ett kompani aktiveras görs en analys av hur operationsområdet ser ut, vilka former av skador kan uppstå, hur många skadade ska sjukvården kunna hantera i ett värsta scenario. Den flaskhals som vi i dag har när det gäller sjukvårdskedjan är möjligheten att kunna transportera patienter till rätt vårdnivå, till exempel via evakueringsflyg, förklarar Krister Jakobsson.

Det är också sjukhuskompaniernas uppgift att ta hand om alla stridsskador i det inledande skedet av en mobilisering/skymningsläge då den civila sjukvården anses ha fullt upp med att ta hand om civila patienter.

MINST 26 GRADER VARMT

Under försvarsmaktsoövning Aurora var det första sjukhuskompaniet aktivt på Gotland.

Inne i det uppvärmda mottagningstältet hälsas Förvarsutbildarens utsände välkommen av chefen för kompaniets vårdpluton, löjtnant Carolin Fritzon.

I receptionstältet finns tre linjer i varsin färg. Varje färg visar vägen för olika prioritetsnivåer för skadade, röd, gul och grön för att underlätta om ett stort antal skadade kommer samtidigt till sjukhuset.

Bilderna till hö, uppifrån och ner, från vä till hö:

Tillgången till blod är en vital funktion inom sjukhuskompaniet. Sjukhuskompaniet har två blodbankar.

– Den svenska Försvarsmakten är först med att bygga sjukhuskompanier i moduler där varje modul innehåller en specifik förmåga, till exempel kirurgi, berättar major Krister Jakobsson från Försvarsmedicincentrum.

Varje färg visar vägen för hur olika kategorier av skadade ska föras inom sjukhuskompaniet. Röd färg är de svårast skadade (traumapatienter). Gul linje visar vägen för prioritet 2-patienter (primärt omhändertagande) och gröna visar var lätta skadade (prio 3) ska placeras i anslutning till vårdssalar.

Den röda linjen visar vart svårt skadade (prio 1, traumapatienter) ska föras för vidare vård och undersökning. Den gula visar vägen för prioritet 2-patienter (primärt omhändertagande) och den gröna visar var lätta skadade (prio 3) ska placeras i anslutning till vårdssalar.

Just värmen i tälten är en viktig faktor för att vården ska kunna bedrivas på ett optimalt sätt, förklarar Carolin Fritzon:

– Vi vill inte att patienterna ska vara för kalla när en operation inleds då blodet koagulerar sämre under en kroppstemperatur på 35 grader. Därför är temperaturen i våra operationssalar mellan 26–30 grader och det kan alltså bli mycket varmt för ett operationslag som arbetar i flera timmar under dessa förhållanden, berättar Fritzon.

8-12 OPERATIONER

Sjukhuskompaniets kapacitet är också ovanligt hög jämfört med andra mobila militära sjukhusenheter.

– Med en traumamodul och två operationsmoduler samt röntgen kan vi genomföra 8–12 kirurgiska ingrepp per dygn. Till detta kommer också bemanning av åtta intensivvårdsplatser samt 48 vårdplatser, säger Carolin Fritzon.

Sjukhusets logistikpluton ser till att de olika modulerna försörjs med färskvatten (sjukhuset har egna tankar), tvätteri samt utspisning för upp till 200 personer per dygn. Naturligtvis finns även ett apotek med ett tillhörande laboratorium samt även en tandläkarenhet.

– Vi fortsätter också att utveckla kompaniets förmågor och studerar just nu hur vi ska hantera CBRN-hot och saneringsinsatser. Som läget är nu kan vi inte genomföra någon egen sanering, säger Krister Jakobsson.

NY ORGANISATION SENAST 2025

Han och flera andra experter på militär sjukvård har nu också fått uppgiften att fortsätta utveckla sjukvårdsorganisationen inom Försvarsmakten. Ett arbete som kommer att fortgå under de närmaste åren i takt med att Försvarsmakten tillsammans med MSB utvecklar det nya totalförsvaret.

– Målet är att vi ska presentera en helt ny sjukvårdsorganisation där även civila resurser ingår senast år 2025, förklarar Krister Jakobsson.

En lågoddsare i detta sammanhang är att det kommer att bli tal om fler sjukhuskompanier.

TEXT OCH FOTO: STEFAN BRATT

FAKTA – FÖRSTA SJUKVÅRDSKOMANIET:

Antal befattningar: 168 stycken varav en mängd specialister som elektriker, kockar, apotekare, tandläkare, olika typer av läkare och sjuksköterskor, vvs-installatör, medicinteknisk reparatör med mera.

Organisation: Kompaniet består av fyra plutoner och en tropp; stabs-, vård-, kirurgi- samt logistikpluton och kirurgitropp.

Behov av yta: Sjukhustälten behöver en grupperingsyta motsvarande en fullstor fotbollsplan. Till detta tillkommer ytor för boende, hygien, stabsplats och inte minst uppställningsplats för kompaniets cirka 120 containrar. Totala ytbehovet är cirka fem fotbollsplaner, vilket till exempel gör gamla flygfält till en utmärkt grupperingsplats.

Vårdkapacitet: Åtta-tolv operationer per dygn är mer än vad flertalet av landets större sjukhus kan utföra. Åtta intensivvårdsplatser och 48 vårdplatser.

TVETYDIGHET OCH FELAKTIGHET: EN FARA FÖR SVERIGES SÄKERHET

Folk och Försvars rikskonferens i Sälen är avslutad. Trots valår och högnivåbesök från Natos generalsekreterare kom diskussionen mest att präglas av sprickan i regeringen gällande säkerhetspolitiken.

UNDER KONFERENSDAGARNA hamnade menings- skiljaktigheterna kring Försvarsberedningens slutsats om att ett väpnat angrepp mot Sverige inte kan uteslutas i centrum. Bråket om försvars- och säkerhetspolitiken handlar dock om mer än ordval och semantik. I grunden blottar det en avsaknad av en genomförbar och konsekvent hållning kring hur Sveriges säkerhetspolitik ska bedrivas.

Om det fanns något som de medverkande på Folk och Försvars konferens var överens om så var det att säkerhetsläget som Sverige befinner sig i har försämrats. Det ändrade omvärldsläget fick Försvarsberedningen att, i rapporten om inriktningen på framtidens totalförsvar som presenterades strax före jul, konstatera att ett väpnat angrepp mot Sverige inte kan uteslutas. Även om det råder oenighet inom regeringen om hur man ska förhålla sig till beredningens ordagranna slutsats finns konsensus kring den allvarsamma säkerhets-situationen. I detta läge är det särskilt viktigt med ett handfast, realistiskt och pragmatiskt förhållningssätt till hur samtidens faror ska hanteras. Sprickan inom regeringen tyder på att ett sådant dessvärre är avlägset. Oscar Jonsson, doktorand i krigsvetenskap vid King's College och Försvarshögskolan, konstaterar:

"Sveriges största säkerhetspolitiska brist är avsaknaden av strategi, det vill säga en realistisk och sammanhängande idé om varför och till vad vi ska använda våra resurser" (SvD Säkerhetsrådet 10/1 2018).

VAD HAR SVERIGE FÖR SÄKERHETSPOLITIK?

I dagsläget är det svårt att ge ett tydligt svar på den frågan. Under valåret 2018 tycks vi befinna oss i ett läge där två, ibland helt motsatta, säkerhetspolitiska linjer gäller. Låt oss slarvigt kalla dessa för Hultqvistlinjen och Wallströmlinjen. Den förra präglas av ett betonande av allvaret i hotbilden, fördjupat samarbete med Nato och USA samt en succesiv upprustning av försvarsförmågan. Den senare betonar diplomatin som det främsta säkerhetspolitiska medlet, nedrustning och icke-spridningsfrågor. För att komplicera frågan ytterligare tycks på senare tid också en tredje linje ha framkommit. Det faktum att statsministern inte tydligt angett vilken av

de två linjerna som gäller öppnar upp ytterligare en dimension i säkerhetspolitiken. I Dagens Nyheters humorprogram "Viktors val" sammanfattade Viktor Barth Krohn Löfvenlinjen med orden *"...en sida som kan tycka att båda de andra sidorna har en poäng, lite beroende på vem som pratade senast, och som därför helst inte sätter ner foten själv i onödan. Men som ändå är trygg i att det är bättre med fred än med krig. För krig, det är oacceptabelt"*. (Dagens Nyheter 15/1 2018).

Man kan förstås raljera över kaoset inom regeringen, humor är särskilt tacksamt när det råder bråk inför öppen ridå. Problemet är att otydligheten i svensk säkerhetspolitik handlar om mer än en pinsamhet. Diskrepansen skapar osäkerhet kring var Sverige står säkerhetspolitiskt, någonting som inte bara är olyckligt utan direkt farligt i en redan allvarlig situation.

Hur kommer det sig att statsministern anländer till Folk och Försvar och så illa lyckas dölja sprickan inom regeringen? En tänkbar analys är att Stefan Löfven aldrig haft för avsikt att maskera diskrepansen, utan att de dubbla budskapen härstammar ur partistrategi. Genom att låta regeringens två mest populära ministrar driva varsin tillsynes oförenlig linje torde Socialdemokraterna kunna nå en bredare bas. På så vis kan statsministern vinkla sin säkerhetspolitik så att den tilltalar både realister och idealister, samtidigt som han håller ihop sitt eget parti. Om denna tolkning stämmer innebär den att Socialdemokraterna sätter taktik och partilogik framför Sveriges säkerhet. Om tvetydigheten beror på någonting annat är det uppenbart att koordineringsarbetet inom regering och mellan departement brister och att regeringen inte förmår att hålla ihop i frågor som är centrala för rikets säkerhet.

SVENSK SÄKERHETSPOLITISK DEBATT UNDER 2018 – SPRETIG

En rad kontroversiella eller felaktiga uttalanden har också format situationen. Här är diskussionen kring huruvida Sverige ska underteckna ett globalt förbud mot kärnvapen, NBT, central. Bakom uttalandena står Margot Wallström, som vill att Sverige undertecknar avtalet. I en nyårsintervju i SVT framhöll utrikesministern:

Statsministern lyckades i samband med Sälénkonferensen knappast med att kommunicera en tydlig svensk säkerhetspolitisk linje.
Foto: Olaf Kosinsky/Skillshare.eu

"Vi har 15 000 kärnvapen i världen, vilket är en mycket farlig situation. De har ingen avskräckande effekt." (Margot Wallström i SVT 2 januari 2018)

Oavsett vad man anser om kärnvapens existens finns en bred konsensus kring deras avskräckande effekt. Den färska FOI-rapporten "Kärnvapen för slagfältbruk och europeisk säkerhet – en strategisk faktors regionala betydelse" analyserar hur Ryssland och Nato betraktar och behandlar kärnvapnen i avskräckningssyfte. Författarna pekar på att Ryssland ser sin strategiska kärnvapenarsenal som en garant för avskräckning, samt hur den politiska ledningen i allt högre grad visat tecken på att vara villig till att faktiskt använda sig av vapnen. Rapporten illustrerar också kärnvapens centrala roll inom Nato, som ämnar förbli en "nukleär allians" i avskräckningssyfte så länge som kärnvapen existerar.

Margot Wallström hävdar emellertid att kärnvapen saknar avskräckande effekt, en verklighetsbeskrivning som skiljer sig fundamentalt från rådande konsensus. Vad utrikesministern grundar sitt uttalande på har inte framgått.

Fler av Wallströms uttalanden om hotbilden och säkerhetspolitiken är värda att granskas. I den uppmärksammande nyårsintervjun med SVT hävdade exempelvis ministern att:

"Nato ska ju avstå från att säga saker som upplevs som en press eller som hot mot Sverige." (SVT 2 januari 2018)

USA har, i ett brev från försvarsminister James Mattis till Peter Hultqvist, förklarat att ett svenskt under-tecknande av NBT skulle påverka Sveriges bilaterala försvarssamarbete med USA negativt. Därtill har USA via sin Natoambassadör framfört att en underskrift också skulle vara direkt försvårande för relationen till Nato, ett konstaterande som också gjorts av Natoländerna Frankrike, Storbritannien och Tyskland. Att det inte kan uteslutas att ett undertecknande av NBT kan få konsekvenser för samarbetet med Nato bekräftades av Natochefen Jens Stoltenberg då denne besökte Sverige i januari.

Att påpeka följderna av Sveriges agerande för ingångna försvarssamarbeten är väsensskilt från att framföra hot. Det är att presentera en analys av sakförhållanden: Sverige kan inte hoppas på att skyddas av Natos grundläggande försvarsdoktrin – där kärnvapenavskräckningen är central – och samtidigt aktivt motarbeta denna.

Spretigheten, bristen på strategi och de direkta felaktigheterna som präglar svensk säkerhetspolitik valåret 2018 är djupt problematiska. Sammantaget skapar de osäkerhet kring var Sverige står, någonting som i sig utgör en fara för rikets säkerhet.

TEXT: KATARINA TRACZ

FACKLOR ÖVER EUROPAS STÖRSTA ÖVNINGSFÄLT

Vidsel – facklor över Nausta på det största testområdet i Europa. Foto: Anders Åberg / Försvarets materielverk

DET HAR BLIVIT fler utländska försvarsmakter och utländsk försvarsindustri som testar vapen vid Försvarets materielverks Vidselbas i Norrbotten.

Försvarsmakten minskade sin verksamhet för mer än femton år sedan. Har ni fått mer utländska kunder?

– Ja. Men vi har faktiskt haft kunder från utlandet under en lång tid. De kommer från länder som Schweiz som var här för tester på 80-talet, säger Mats Hakkarainen som är provplatschef i Vidsel.

Men efter att Vidselbasen öppnades för andra än svenska försvarsintressen för cirka 15 år sedan står de utländska försvarsmakterna och försvarsindustrin nu för merparten av verksamheten vid Europas största militära testområde över land.

STÖRST I EUROPA

Det obebodda området där själva proverna genomförs i skogarna mellan Arvidsjaur och Jokkmokk är till ytan stort som Blekinge, 7 gånger 3,5 mil.

– Det är just det. Vi är störst över land. Det finns många stora provplatser i Europa som är över hav, men vi är över land.

Det betyder att det är lättare för kunderna att utvärdera resultaten av testerna.

– Det är enklare att plocka upp provdelarna, man behöver inte dyka ner på 4 000 meters djup.

Istället hämtas delarna med en fyrhjuling i skogen och sedan utvärderas proven.

Sedan lång tid, från starten på 1960-talet har radiostyrda målflygplan använts på Vidselbasen. UAV:er har testats under 20 år.

– Vi har testat de flesta av Försvarsmaktens UAV:er, säger Mats Hakkarainen.

DRÖNARE MED VAPEN?

Ni testar nu drönare med vapenlast?

– Ja. Det är nytt. Då är det simulerad vapenlast.

Försvarsmakten, Försvarets materielverk och svensk försvarsindustri som Saab har fortfarande företräde framför de utländska kunderna som i 15 år nu kunnat hyra in sig på basen efter att staten ville minska kostnaderna för verksamheten när beläggningen från det svenska försvaret minskade.

– 50 till 60 miljoner kronor om året, det drar vi in från utländska kunder. Det minskar kostnaderna för skattebetalarna, vi fyller ut vår tillgängliga tid. Tomgångskostnaden är 200 miljoner, säger Mats Hakkarainen.

FRAMTIDENS DRÖNARE

Vidselbasen betyder mycket för regionen. 160 personer jobbar med testerna. Det är snöröjare, vakter, kockar, flygledare och meteorologer, således ett stort antal anställda som hjälper kunderna, försvarsmakter och försvarsindustrier att testa och utveckla framtidens drönare, missiler, jaktrobotar och bomber.

2004 gjorde Karl Leifland en utredning på Försvarsdepartementets uppdrag som fick stor betydelse för Vidselbasen. Utländsk militär bör få öva på svensk mark och det arbetet ska utvecklas, vilket han kom fram till. Och det tog fart i Vidsel.

TEXT: PER LUNQE

HVSS UNGDOMSTÄVLING ÄR NÅGOT FÖR ALLA

PÅ HVSS FINNS PLATS för alla ungdomar. Vi har pratat med två ungdomsledare om tävlingen.

Ungdomarna från Försvarsutbildarna i Älvsborg har en klar strategi inför ungdomstävlingen på Hemvärnets stridsskola (HvSS).

– Vi ställer upp med fyra patruller, två som siktar på att gå in bland de tio bästa och två som är med för att få erfarenhet och som står på tillväxt, säger Per Johansson som är ungdomsledare i Älvsborg och som leder sina tävlande ungdomar på HvSS och under vägen dit.

NATURLIGA INSLAG

Vägen till HvSS löper under hela verksamhetsåret i Älvsborg som samlar ungdomar från 15 kommuner. Momenten på tävlingen kommer in som naturliga inslag när de 60 ungdomarna träffas. Det är skytte på Gamla Borås skjutfält, det är handgranatkastning, orientering och de andra grenar som ingår under en helg i slutet av augusti på HvSS.

När tävlingen närmar sig ordnar Per Johansson och hans instruktörer med två uttagningar. De med bäst resultat i de toppade lagen liksom yngre som kommer att prestera på sikt i de två som är på tillväxt. Många vill vara med.

– Men det alla gillar och ser fram emot är att vara med i en tävling där de får träffa ungdomar från andra delar av Sverige, från Norge och Baltikum. De har kul.

Det börjar i bussen som Elfsborgsgruppen hyrt in. Där åker också ungdomar från Göteborg. Det är en resa på fem timmar från Borås.

– De spelar kort, tittar på film eller lyssnar på musik.

BRA STÄMNING

På plats stiger förväntningarna, ungdomarna blir inkvarterade i tält. Och sedan tar tävlingsnerverna vid. Per Johansson vet, han har varit på ungdomstävlingen sedan slutet av 90-talet.

– Jag tycker inte det har ändrats, mycket är detsamma, det är en bra organisation. Och det är samma stämning bland ungdomarna, säger han.

Arasteh Heinemann är ungdomsledare i Västmanland. Hon och hennes två deltagande lag vid ungdomstävlingen var lite mer inriktade på att de skulle ha roligt och att kanske inte placera sig sist i resultatlistan. Det gick bra, det mixade laget hamnade på en hedervärd 23:e plats.

KAMRATANDAN

Men något hände som visar hur fin kamratandan är på tävlingen.

– Vi stod utan lagledare till ett lag, säger Arasteh Heinemann.

Då dök en bekant upp, en ungdomsledare från Småland, som hoppade in. Det gick bra och laget kunde genomföra tävlingen. Ungdomsledaren kommer i år att vara med i Västmanlands ungdomsverksamhet.

Det andra som hände under tävlingen, berättar hon, var att i ett av lagen gjorde sig en av deltagarna illa och blev av de andra buren runt hela orienteringen för att laget skulle kunna gå i mål. Hon såg hur kamratandan vann.

Man hade från Västmanlands sida före tävlingen en diskussion om att toppa ett lag.

– Men det tyckte jag var en dålig idé. Jag pratade lite om vår värdegrund och det blev inget med den saken, säger Arasteh.

JÄTTEROLIGT

Västmanland åker till HvSS för gemenskapen. Och Arasteh tycker att det är jätteroligt att se alla ungdomar tävla.

– Det är laganda, säger hon.

Till årets tävling kommer två lag från Västmanland. Mycket hänger på utbildningsgruppens stöd.

– Vi behöver det stödet. Det är viktigt, säger Arasteh.

I vår kommer utbildningsgruppen att hjälpa till med en helgövning för ungdomarna i Västmanland. Då ska formen vässas inför HvSS ungdomstävling 17-19 augusti 2018.

TEXT OCH FOTO:
PER LUNQE

Alla tränar för ungdomstävlingen.

Flaggan, en viktig symbol för ungdomarna.

Blått lag under HvSS ungdomstävling.

UNGDOMAR MÖTER UNGDOMAR I FRIVILLIGHET

Vad betyder ungdomsverksamheten i de frivilliga försvarsorganisationerna? Vi pratade med Bengt Sandström, generalsekreterare i Försvarsutbildarna, med Christina Andersson som jobbar med riskkommunikation på MSB samt med utbildningsledaren med inriktning på ungdomar i Försvarsutbildarna, Björn Svensson.

NYTTAN AV DEN UNGDOMSVERKSAMHET som Försvarsutbildarna bedriver är uppenbar för Bengt Sandström. Den har funnits och den kommer att finnas, menar han.

– Under förra värnpliktstiden, före 2009 och innan plikten lades vilande sågs ungdomsverksamheten som en ren förberedelse inför en kommande värnplikt. En plikt som omfattade i princip alla yngre män. Ungdomsutbildningen syftade till att ge förstegsutbildning till befälsuttagna, säger Bengt Sandström.

2010 när inga ungdomar ryckte in för att göra sin plikt i uniform så fortsatte Försvarsutbildarna med ungdomsverksamheten. Målsättningen för utbildningen försköts då mot att mer skapa upplevelser och utmaningar istället för kunskapsinriktad utbildning. Ytterst för att bli en del av en breddad folkförankring men också i en strävan att ge ungdomar en meningsfull fritid och att ge kunskap om krisberedskapssystemet.

– Vi gav, och ger våra duktiga ungdomar möjligheten att utveckla sig, att jobba i grupp, förstå och respektera olikheter samt att vara goda kamrater. Grunden finns i vår värdegrund som vi delar med Försvarsmakten.

UNGDOMSVERKSAMHETEN VIKTIGARE

2016 fattade regeringen beslut om att återaktivera värnplikten. Det förändrade Försvarsutbildarnas inriktning som gällt sedan 2010.

– Ungdomsverksamheten är nu än viktigare! Med en under flera år vilande värnplikt är behovet av att sprida kunskap om Försvarsmakten men också om hela totalförsvaret mycket betydelsefull inför kommande mönstringar liksom ungdomars förhållningssätt i försvarsrelaterade frågor.

Den bild Försvarsutbildarna ger ungdomar vidgas nu till att handla om hela totalförsvaret. Det visar sig på Military Camps, höstlovsveckor och krisberedskapskurser liksom i utbildningen För din säkerhet samt inom ramen för föreningsaktiviteter. Försvarsutbildarna fortsätter informera om livet i uniform, inte bara vad gäller Försvarsmakten, utan också om den verklighet som möter brandmän, poliser och ambulanspersonal. Således även information om blåljuspersonalen.

Den civila sidan av totalförsvaret, hur visar man den för ungdomar?

– På kurser och övningar, om vi vill att ungdomarna ska lära sig sjukvård, så spelar det ju ingen roll om bandaget kommer från Försvarsmakten eller en civil vårdgivare! Första hjälpen och livsstabiliserande åtgärder vid en trafikolycka eller annan olycksplats ger mervärden för samhällets robusthet. Det kan vi öva. Det är inte särskilt svårt, säger Bengt Sandström.

RINGAR PÅ VATTNET

Hos Försvarsutbildarna är över 2 800 ungdomar mellan

Repellerer för stockholmsungdomar.

Sjukvård i Falsterbo.

På marsch i Skillingaryd mot reservofficersyrket.

15 och 20 år med. De är aktiva i föreningslivet i ungdoms-avdelningar över hela landet. De går på vinterkurser i Ånn, överlevnadskurs på Väddö och Försvarsutbildarna har sommarläger i Falsterbo. Många fortsätter sin frivilliga verksamhet i Hemvärnet eller i någon av de 18 frivilliga försvarsorganisationerna. Många söker och genomför militär grundutbildning för anställning i Försvarsmakten.

Vilken är din uppfattning, sprider de här ungdomarna ringar på vattnet?

– Ungdomar påverkar ungdomar. Alla ungdomar har egna nätverk. Försvarsungdom självklart också. Här kan sunda värderingar spridas och genom nätverken sprids information.

– Vår ungdomsverksamhet ger tydliga mervärden, en bas. Vi vill förstås få in många fler än de 2 800 aktiva ungdomar som idag omfattas av Försvarsungdom. Ta bara den ökande polariseringen eller våldet mot företrädare för de samhällsvårdande instanserna eller all den informationspåverkan och spridning av fake news som smutsar ned de sociala nätverken. Försvarsungdom har en bra grund att stå på, säger Bengt Sandström.

SVÅRA ATT NÅ

Hur ser Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, på frågor om ungdomar? Christina Andersson menar att ungdomar är svårare att nå än äldre för MSB.

Kampanjen Krisberedskapsveckan som MSB genomförde i våras över hela landet med hjälp av bland annat kommuner och frivilligorganisationer som Försvarsutbildarna, fick ett bra genomslag, men:

– Kampanjens genomslag hos unga var sämre än hos andra grupper, säger Christina Andersson.

Det är inte frågor som enligt henne berör dem.

– Nej. De ligger inte högst upp i kalendern i deras vardag.

Frågor som MSB för ut om hur man klarar sig själv när strömmen går, vattnet inte längre rinner ur kranarna tycks inte intressera ungdomar överlag. Var kan ni möta ungdomarna?

– De har sin fora och vi måste försöka nå dem där på deras villkor. Viktiga kanaler är exempelvis sociala medier.

MSB har ett regeringsuppdrag, där myndigheten vänder sig till totalförsvarspiktiga 18-åringar. MSB skickar brev till dem om bland annat krisberedskap.

– Direktutskicket har faktiskt ett rätt bra genomslag, säger Christina Andersson.

VILL FÖRSTÅ

MSB vill förstå ungdomarna. Kan det vara så att ungdomar får stor del av sin information från andra ungdomar? Det utreder MSB. Unga som är engagerade i frivillig försvarsverksamhet kan vara en del i den informationsspridning som rör krisberedskap gentemot

Blivande sjukvårdare i Änn.

forts. från föregående sida

unga som inte är organiserade. Detta genom att kommunicera frågor om säkerhet och beredskap i sina nätverk.

– Unga möter unga, tror jag är en bra väg.

Frivilligorganisationerna har en viktig roll att spela där. Det blir en språngbräda?

– Ja. Och ungdomarna i frivilligorganisationerna blir en sorts ambassadörer, säger Christina Andersson.

KAMRATSKAP

Björn Svensson är utbildningsledare Ungdom i Försvarsutbildarna sedan 2015. Genom sitt jobb träffar han många ungdomar på centrala kurser men även på regionala. Han jobbar också som kurschef och instruktör på kurser.

Vad ser du?

– Jag ser ett stort kamratskap. Och jag ser hur ungdomarna lär sig grunder i militärt liv, säger Björn Svensson.

Nyttan för samhället?

– Vår verksamhet ger ett mervärde. De får kunskaper för livet. Det är kunskaper som de fått under sina år hos oss, ibland under utmanande förhållanden.

Ungdomarna som deltagit i Försvarsutbildarnas ungdomsutbildning, de lär sig att hugga i.

– Det är en resa att gå igenom i tonåren. Vi lär dem ta ansvar, säger Björn Svensson.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

HÖSTÖVNING – FINAL I BOHUSLÄN-DAL

Eleverna som höstövar i Skredsvik har en tajt helg med spännande upplevelser.

64 UNGDOMAR i Försvarsungdom Bohuslän-Dal, ledda av 13 instruktörer genomförde i slutet av november, inte en examen, men en helgövning som de strävat mot under hela höstterminen. I Skredsvik hade Erik Wretlind, som var biträdande övningsledare och alla andra ungdomsinstruktörer i Försvarsutbildarna Bohuslän Dal laddat med ett spännande utbildningsprogram.

Det här var finalen för höstterminen. Ungdoms-avdelningen genomför kortare övningar som går under en lördag samt två helhelgsövningar under hösten. De kortare övningarna går varannan eller var tredje helg. Då lär sig eleverna de färdigheter de behöver ha och siktet är inställt på höstövningen.

– Detta var kulmen, alla småövningar siktar mot den, säger Erik Wretlind.

FÖRSTA FÄLTÖVNINGEN

Alla årskurser var med, från grundkursen, GK, till ledarskapskursen, LK2. För GK var det första övningen i fält, första gången i skogen. Det var samling på Skredsviks-basen utanför Uddevalla på fredagseftermiddagen och utryckning söndag klockan 16:00. Det blev 48 timmar av spännande aktiviteter. Först var det uppstart inne på basen med säkerhets- och scenariogenomgång. Materiel togs ut för helgen. Ute i terrängen reste ungdomarna de tält som skulle bli deras hem i två dygn. Både tält 12 och tält 20 användes. Ungdomarna var uppdelade i ett antal grupper där GK utgjorde gruppmedlemmarna ledda av två eller tre äldre elever ut LK1 och LK2 som

Inget fel på motivationen hos Försvarsungdom Bohuslän-Dal. Foto: Erik Wretlind

var gruppchefer. Fortsättningskursen, FK, utgjorde en spaningspluton.

– Vi gav eleverna förutsättningar, det var bland annat att misstänkta personer var intresserade av vad vi gjorde och att eleverna, i sina grupper skulle utföra spanings- och informationsinhämtningsuppdrag.

Det skulle hända saker i Skredsvik och det stod en B-styrka för, vilken utgjordes av instruktörer. Med scenariot i bakgrunden upprättade de äldre eleverna fasta observationsplatser.

RULLANDE SCHEMA

Under helgen rullade schemat enligt plan. Det var viktigt att de nya eleverna i GK skulle få en första bekantskap med skogen, de skulle få sina första fältvanedygn.

Under helgen var det även sjukvård, en instruktör var skademarkör och han togs omhand. Här blev det flera moment för eleverna när han hittades ute i terrängen på ett fält. Det var en första bedömning, första vårdinsats och transport på handburen bår till en upphämtningsplats där mer kvalificerad sjukvård skulle möta upp. Bredvid grupperna som övade gick en sjukvårdsinstruktör som utvärderade momenten.

Samband övades löpande. Varje grupp bar en Ra 180 som var uppkopplad till plutons- och kompaniledning. Alla grupper rapporterade regelbundet och vid behov enligt 7S då de sett något. Ett moment som verkligen uppskattades var rörlig spaning. Under denna upptäckte grupperna en övergiven bil som undersöktes samt en

misstänkt väska i en vindkraftspark. Fordonet genom-söktes och väskan omhändertogs. Man fann kartor som en motståndare hade ritat på samt viss kommunikationsutrustning.

HÖGT TEMPO

Hade eleverna roligt?

– Dom ville inte åka hem på söndagen.

Och tempot?

Vi har en hög ambitionsnivå. Det ska hända mycket. Vi hade ett gediget schema där alla grupperna fick gå runt och utföra flera olika uppgifter, alla inom scenariot.

Vad händer närmast?

– Nu tar vi jullov men kör igång redan vecka 2 med en lördagsövning, sedan väntar vinterövningen och sedan den stora slutövningen, "Vårövningen" i maj, säger Erik Wretlind.

Det gick bra på höstövningen. Alla lärde sig något nytt i ett bra tempo vilket gjorde att eleverna sov gott i tälten.

TEXT: PER LUNQE

BASKURS MED VÄRDEGRUND I HALMSTAD

Den värdegrund som gäller alla i försvaret finns med på baskursens schema. Foto: Filip Nord

NÄR UNGDOMARNA i Halmstad är med på en första helg i uniformen får de lära sig hur man förhåller sig till kamrater.

Thimmy Eklund är ungdomsledare i Halland. Han berättar om den baskurs för ungdom som han, andra ungdomsledare och Försvarsutbildarna i Halmstad genomförde i slutet av hösten. Kapitel 2.3 i Handboken är ett bra rättesnöre, tycker han. Baskursen gick på två helger och Försvarsutbildaren pratar med honom efter den senaste.

– Kursen var den sista antagningen för hösten, säger Thimmy.

INTRODUKTION

Den var till för nya medlemmar, nya ungdomar i Halmstadsavdelningen. Den var inget egentligt antagningsprov, men de nya fick lite av en introduktion till ungdomsverksamheten. Det var 60 ungdomar med under helgen och då var det 45 nya, som för första gången gick i uniform, hälsade på instruktörerna, lärde sig om personlig utrustning och testade att jobba i en grupp.

Omsättningen i Halmstad ligger på 20 procent under den utbildningsgång som sträcker sig över två år. Det betyder att nya medlemmar hela tiden gör entré och de vill då få, och får, en introduktion eller baskurs.

UNIFORMER

I Halmstad leds ungdomarna av ungdomsledaren Fredrik Göthlin, ställföreträdaren som är Thimmy samt sex instruktörer.

Vad hände i helgen?

– Vi började i serviceförrådet på Lv 6, säger Thimmy.

Ungdomsledarna hade beställt uniformer och eleverna drog på sig dessa. Första helgen hade eleverna civila kläder, men nu blev det militärt. De fick också annan personlig utrustning som kängor, vindjacka och stridssäck. Där fanns också tält och vattendunkar.

TÄLTÖVNING

Helgens övning gick inne på Lv 6, på regements-

området. Det blev en hel del teori. Nästa övning ska förläggning i tält övas. Och ordningen i Halmstad är att varannan övning genomförs på kaserngården och varannan i fält. Men redan nu övades om än kanske inte drillades, men tälten restes inne på Lv 6. Första övningen för nya elever hålls på Lv 6. Man börjar med det aktuella passet värdegrund, men även kniv, yxa och såg samt exercis övas. Det viktigaste var att fungera i grupp. Nästa övning blir "vinter".

Ser du några elever som har siktet inställt på en fortsättning i uniformen efter åren som ungdom?

– Jag tycker att de flesta var positiva, säger Thimmy.

REKRYTERADE INTE

Flödet av ungdomar till Försvarsutbildarna i Halmstad tycks sköta sig själv. På senaste regementets dag var Försvarsutbildarna med på ungdomssidan, men de valde att inte rekrytera.

– Vi gör inte så mycket reklam, säger Thimmy.

Verksamheten talar för sig själv och är välkänd genom kompisar och kompisars kompisar. Dessutom finns begränsningar. Avdelningen kan med befintliga resurser inte växa.

– Det är tillgången på instruktörer som avgör, säger Thimmy.

SUNT FÖRHÅLLNINGSSÄTT

En bidragande orsak är enligt honom att visserligen är alla med som frivilliga, men lite ersättning skadar inte. Instruktörer hämtas från Hemvärnet, från deras instruktörskurs som ska ge kunskaper och förmåga att fungera som plutonchef. Där finns instruktörer om än i begränsad mängd.

Vad är det viktigaste för er i Halmstad?

– Man ska trivas, säger Thimmy.

Några trakasserier eller mobbning är inte på kartan. Tidigt sätts ett sunt förhållningssätt till kamraterna.

TEXT: PER LUNQE

UPPDRAG: UNGDOMSLEDARE

VAD INNEBÄR DET att vara ungdomsledare, att leda ungdomar på kurser och övningar? Att hålla ihop instruktörsgänget? Vi har pratat med David Hassel i Bohuslän-Dal.

Till vardags jobbar han som läkare och är dessutom nybliven pappa sedan tre månader. Han lägger flera timmar i veckan på ungdomsverksamheten i Bohuslän-Dal, som håller till på Skredsviksbasen strax utanför Uddevalla. Den omfattar hundratalet ungdomar och 15 till 20 instruktörer över tiden. Han har varit ungdomsledare i nio år och frågan är, vilket är framgångsreceptet?

– Det är ett sammansvetsat instruktörsgäng och det har vuxit fram genom åren. Det tillsammans med en bra rekrytering med pröva-på-tillfällen är det som har gjort att vi har växt och blivit fler de här senaste tre åren, säger han.

DET ÄR VÅR STYRKA

Kompisandan driver framåt.

– Ja, det som har varit vår styrka är att vi har varit ett bra kompisgäng från början, och det är väl egentligen det som har gjort oss väldigt starka och fortfarande gör att vi klarar av att hantera många olika situationer som kan uppkomma.

Under åren har David och de andra instruktörerna byggt och trimmat verksamheten.

– Vi har sakta men säkert byggt upp en bra och stabil organisation. Vi är några tillsammans med kurscheferna i en ledningsgrupp som stöttar varandra och gör att arbetsbördan kan fördelas, där vissa har hand om uppgifter som ekonomi, verksamhetsplanering och rekrytering.

UPPGIFTEN

Hur ser det ut för dig?

– Min huvuduppgift, tillsammans med utbildningsledare ungdom, är att se till att vi har en bra verksamhetsplan och att vi ha en bra dialog med Försvarmakten. Sen är det ungdomsledarens uppgift att stötta kurscheferna och övriga instruktörer, säger David. Det handlar om att leda verksamheten så bra man kan, tillägger han.

När Försvarsutbildaren pratar med David är han på väg till ett uppstartsmöte inför 2018 års verksamhet.

Du har mycket att göra, ett jobb att sköta och familj med en liten grabb, vad är det som driver dig att lägga tid och energi på Förvarsungdomarna?

– Ända sedan jag började har jag tyckt att det är väldigt kul att följa alla de individer som är med. Att få se en 15-åring som, från det att han eller hon börjar, får lära sig det grundläggande att ta hand om sig själv i skogen, till att efter några år kunna leda en grupp. Att då veta att man varit en del av det, det är otroligt givande.

NÄR DET TAR EMOT

Kan det ibland ta emot för dig när du ska sätta igång, allt man gör har ju som bekant roliga och tråkiga inslag? Finns det något sådant tråkigt inslag du måste ta dig igenom med förvarsungdomarna?

– Ofta sammahänger svårigheterna med när vi stöter på motgångar, som att materiel inte levereras, eller saker ändras i sista minuten, således sådant som vi inte kan rå över.

Men Förvarsungdom i Bohuslän-Dal ställer inte in kurser eller övningar.

– Det har vi nog aldrig gjort. Sen har det hänt att vi har fått backa och lägga om övningsupplägget i sista stund, när vi inte har fått det som var planerat. Men vi är ett ganska resursstarkt gäng, säger David.

Hur menar du?

David Hassel (th) pekar och ger riktningen för ungdomsverksamheten i Bohuslän-Dal. Foto: Privat

– Vi är lösningsorienterade. Vi kan lösa det mesta. Men det blir kanske inte riktigt så som vi hade önskat alla gånger. Men man kan inte styra över allt.

STORA KRAV

Hur gör ni för att motivera en ungdomsinstruktör och bibehålla deras engagemang?

– Det är lite det som är det luriga i ungdomsledarrollen, man sitter mitt emellan. Det ställs väldigt stora krav på instruktören med planer, riskanalyser och förberedelser. Man får hitta en balans mellan vad som är rimligt och nödvändigt för att alla våra duktiga instruktörer ska fortsätta att vara motiverade och engagerade. Det kan vara jättesvårt ibland, säger David.

TEXT: PER LUNQE

MED SIKTE PÅ YRKE I UNIFORM

UNGDOMSVERKSAMHET kan leda till en massa möjligheter i uniform.

Att vara med i Försvarsutbildarnas ungdomsverksamhet, är det något som leder till ett yrke i uniform? Vi har pratat med två som gått den vägen, Pontus Jansson som går sista terminen på Karlberg och Julia Anagrius, Ing 2.

Först Pontus som var med under tre år i Försvarsutbildarnas Malmö skolkompani. Han lärde sig inte bara att exercera, slå upp tält och hantera samband, utan även att jobba i grupp, att omsätta instruktörernas order i verklighet och att själv leda andra under sin tid i ungdomsverksamheten.

– Jag missade nog inte ett enda tillfälle, en kurs eller övning, säger Pontus.

PRÄGLADE

Hade du instruktörer och ungdomsledare som du tog intryck av, som kanske präglade dig?

– Där var flera. En del var tuffa. Men de var rättvisa.

De premierade och lyfte fram elever, som Pontus säger, som gjorde bra ifrån sig. Alla fick redskap för att klara av kraven. De bästa blev förebilder. Och Pontus fortsätter i ungdomsverksamheten, han är fortfarande aktiv som instruktör och kurschef på regional nivå.

Till sommaren går Pontus ut som fänrik från Officersprogrammet på Karlberg. Han kommer då att jobba med logistik på K3. Han har tidigare jobbat som snickare, men det var mer tillfälligt, Pontus har så länge han kan minnas haft siktet inställt på ett yrke i uniform. Intresset för Försvarsutbildarna och Försvarsmakten kommer från tidiga år genom hans pappa som är reservofficer.

Har du nytta av ungdomsverksamheten nu?

– Ja, bland annat lagarbete.

Vad är det bästa med Försvarsmakten?

– Att komma till en arbetsplats där uppgifterna varierar från dag till dag. Och så känner jag lite av plikt, att vara med och försvara mitt land, säger Pontus.

JULIA

Julia Anagrius började liksom Pontus sin militära bana i Malmö skolkompani. Hon gick då första året på Bernadottegymnasiet och hade siktet inställt på ett yrke i uniform. Då ville hon bli polis, och det har hon inte helt släppt än, men en skolkamrat tog med henne till skolkompaniet och Försvarsutbildarna i Malmö.

– Vi hade exercis och det var jättekul, säger Julia.

Under hela gymnasietiden fortsatte Julia som frivillig ungdom.

Vad lärde du dig?

– Det var allt från sjukvård till problemlösning.

Det hon lärde sig var att lösa problem i grupp bland kamrater hon inte träffat förut.

– Jag lärde känna så många.

Hon lärde känna sig själv också, hur mycket hon klarade av på övningar, tuffa för en 16-åring.

Sedan i somras är Julia anställd på Ing 2 i Eksjö. Vägen dit gick via Försvarsmaktens grundläggande utbildning. Först tänkte hon sig Hemvärnet, men en major tyckte att hon var lovande och skulle satsa på anställning. Nästa steg kan bli ansökan till Officersprogrammet Karlberg.

Vilken nytta har du haft av ungdomsverksamheten?

– Den har gett mig grunden för det som blivit mitt yrke, säger Julia.

TEXT: PER LUNQE

Julia Anagrius lärde sig lösa problem i grupp.
Foto: Magnus Starseth

Tornskytt i Malistyrkan. Möjligheterna är många för unga nätverkande kvinnor. Foto: Mats Nyström / Försvarsmakten

NÄTVERKANDE UNGA KVINNOR

FÖRSVARsutbildarna i STOCKHOLM, Nätverk för tjejer. Det finns på Facebook och före jul hade de unga kvinnorna ett första möte på Livgardet i Kungsängen. 16 kom och lyssnade på kvinnliga yrkesofficerare, om hur deras karriär i försvaret ser ut.

– Vi är nu 30 med i Facebookgruppen, säger Nina Hallberg som startat nätverket.

Tillsammans med Gunnar Svärd sköter Nina Hallberg, som är hemvärnssjukvårdare och instruktör, praktiska saker som att boka möteslokaler och föreläsare. Nätverket är ett initiativ från ungdomsverksamheten i Stockholm.

KARRIÄRMÖJLIGHETER

På det första mötet var temat möjligheter som kvinna i Försvarsmakten eller i en frivilligorganisation. Det blev diskussioner om karriärmöjligheter. Men man pratade också om annat.

– På en fråga om någon av tjejerna någon gång inom verksamheten utsatts för sexuella trakasserier eller kränkningar, var det många som svarade ja. De visste då att de skulle vända sig till en instruktör eller avdelningschef eller till kompisar. Med andra ord att detta tas på allvar, säger Nina Hallberg.

Det blev också diskussioner om vilka egenskaper en bra soldat har. Man kom fram till att en bra soldat är kamratlig och har viljestyrka och det är egenskaper som inte är könsbundna. De unga kvinnorna uppmuntrades att fortsätta inom försvaret, antingen genom att göra värnplikten, bli ungdomsinstruktörer eller att gå med i Hemvärnet. Under det första mötet fick alla som var med information om de olika vägarna.

Före mötet besökte Nina Hallberg alla sju ungdoms-avdelningar inom Försvarsutbildarna i Stockholm och informerade om det nya nätverket. Med på mötet var också unga kvinnor från alla dessa avdelningar.

Nätverket är lite av ett självspelande piano. Genom Facebookgruppen Försvarsutbildarna Stockholm – byter de unga kvinnorna erfarenheter genom nätverket för tjejer.

– Just nu är den bara tillgänglig för tjejer i Stockholm, säger Nina Hallberg.

Planer? Det blir två möten under våren till att börja med.

TEXT: PER LUNQE

PILOTKURS FÖR INFOBEFÄL

Den första kullen informationsbefäl till Hemvärnet har gått kurs på Falsterbo kursgård. De gick i befattning på nyårsdagen.

DET ÄR FREDAG och slutövning för 15 elever som ska bli informationsbefäl i Hemvärnets bataljonsstaber. De ska nu för kursledningen och rikshemvärnschefen, generalmajor Roland Ekenberg, visa att de klarar att hantera situationer av varierande svårighetsgrader. Från Försvarsmaktens Högkvarter och kommunikationsstab är presschefen Philip Simon med.

Platsen för denna pilotkurs är Falsterbo kursgård. Här utbildas eleverna för att gå in i en helt ny befattning som informationsbefäl (i vardagligt tal infobefäl) i landets 40 hemvärnsbataljoner och deras staber. Jag följer utbildningen som reporter för Försvarsutbildaren och ser med spänning på hur eleverna löser sina uppgifter.

SCENARIO PIZZERIA

Scenarierna för slutövningen känns realistiska och tillämpade för de förhållanden som ska råda i fred, i kris eller under ett gråzonsläge och krig. Instruktören och till vardags programledaren Fredrik Bojerud ger scenarierna och sedan jobbar eleverna som är indelade i tre grupper under ganska kort tid med att skapa ett underlag som deras bataljonschef ska ha med sig när han möter media.

– Då står jag här med bataljonschefen Urban Fasth på Södra Skånska hemvärnsbataljonen. Vad händer?

Instruktören Fredrik Bojerud spelar reporter från Enköpings-Posten och han har riggat upp en kamera i ett övningsmoment. Eleven Urban Fasth ger ett stadigt och tryggt intryck. Han berättar vad som händer på pizzeria, ett scenario med överförfriskade hemvärns-soldater är lediga från Geltic Bear.

– Hur kom det sig? fortsätter Fredrik Bojerud.

Urban Fasth får redogöra för vad bataljonsledningen i samråd med övningsledningen på Geltic Bear gjort. Enköpings-Postens reporter får veta att Försvarsmaktens värdegrund gäller. Allt detta går jättebra.

Detta att stå framför kameran är lite av överkurs för eleverna. Som infobefäl ska de hålla sin bataljonschef på gott humör inför inspelningen. De ska ge råd till honom.

HÅLLER KOLL

I den sista övningen på fredagen råder i anvisningarna krig. Ett civilt fordon har på avspärrat område beskjutits av en hemvärnsgrupp vid en postering. Nu blir det

övningsmässigt bra, för bataljonschefen spelas av generalmajor Roland Ekenberg och före pressträffen och den hungriga gruppen reportrar liksom instruktörer på kursen som kommit, har han briefats av informationsbefälet som också tilldelat sina kamrater i gruppen roller som plutonchef och bataljonspastor. Pressuppbådet är samlat utanför lektionssalen. Infobefälet har gett bataljonschefen talepunkter. Bakom en fälld bom står de, solen har just gått ner och det är lite regndiskallt. Bataljonschefen inleder med empati, han uttrycker Försvarsmaktens medkänsla med de dödas anhöriga.

På andra sidan bommen står media spelad av lärarlaget och frågorna haglar. Informationsbefälet Maria Löfström håller koll på journalisterna. Hon och hennes grupp är den tredje under detta moment. I mina ögon sköter de allting utmärkt. Efteråt säger också Roland Ekenberg att han fått bra stöttning. Tilläggas kan att alla grupper och B-styrkan liksom reporterna, spelar med stor inlevelse. Militärer är bra skådespelare.

Jag pratar med Roland Ekenberg när slutövningen är klar och alla grupper övats. Vad är det viktigaste ett informationsbefäl ska göra i sin bataljon?

– Informationsbefälet ska stödja sin chef, säger han.

FYRA ÅR

Behovet har funnits länge. För fyra år sedan började Roland Ekenberg diskutera saken med Försvarsutbildarnas förbund av kriskommunikatörer, Criscom och ordföranden Anders Gummesson. Frågan togs upp i ett vidare sammanhang, Försvarsmaktens produktionsenhet för frivilliga frågor och Ledningsstabens kommunikationsenhet var med. Därifrån är presschefen Philip Simon med under veckan på Falsterbo kursgård. Drivande har Anders Gummesson varit. Och på fredagskvällen delades bevisen ut på genomförd kurs. Den 1 januari 2018 tillträdde de nya informationsbefälen sina befattningar. Åter till Roland Ekenberg:

– Hemvärnsbataljonerna är de militära förband, i en del områden de enda militära förbanden, som media söker sig till. Medietrycket kan bli stort om det händer något, säger han.

Samtidigt ska en hemvärnsbataljon ha lång uthållighet, upp till 90 dagar. Det betyder att infobefälet ges stora möjligheter att bedriva ett proaktivt arbete, att sätta sitt förband på mediekartan när det är lite lugnare.

Uppifrån och ner:
Engagerade elever under grupparbete.
Anders Gummesson planerade och ledde.
Praktiskt moment i det fria, pressträff.

STÄLLFÖRETRÄDARE

En fråga som kom upp när Roland Ekenberg berättade för eleverna om sin syn, var om infobefälet inte skulle ha en ställföreträdare. Svaret blev kort och gott, nej. Rikshemvärnschefen vill inte ha ett för tungt huvud i bataljonen. I stället samarbetar man inom bataljonsstaben. Ibland och vid behov får infobefälet stöd av sina kamrater i bataljonsstaben, ibland hjälper han eller hon de andra. En viktig sak som Roland Ekenberg säger, är att infobefälet måste lära känna sin chef. Det menar också instruktören Fredrik Bojerud.

– Det jag försökte förmedla under kursen är en attityd, ett förhållningssätt. Infobefälet måste förstå sin chef. Då kan chefen få stöttning, säger han.

Det förhållningssätt som genomsyrar Försvarsmakten och Hemvärnet, gäller förstås också infobefälet i bataljonsstaben, således laget före jaget. Ett annat är, enligt Fredrik Bojerud ansvar.

– Ett beslut får alltid konsekvenser, säger han.

Kursen kvalitetssäkras av Philip Simon. Vad tar du med dig från den här veckan?

– Det har varit bra. Eleverna är aktiva. Men det är en pilotkurs. Den första kursen går till sommaren, säger han.

MEDIEERFARENHET

Han uppskattar att många elever har erfarenhet av media. En av dem är Maria Löfström. Hon kommer från Göteborg och 43. Hemvärnsbataljonen. Hon har civilt jobbat som kommunikator och som frilans i 18 år. Nu tar hon steget upp i sin bataljonsstab och kommer att göra det hon kan på sina fem fingrar, att skapa ett fönster mot media för bataljonen.

– Jag gillar att lägga upp informationsprojekt, säger hon.

Möjligheterna till det finns efter första januari.

Maria Löfström tar med sig sina civila erfarenheter och kommer som hon säger, att anpassa dem till en militär struktur. Det jag såg av henne i Falsterbo, det var att hon är trygg i rollen som infobefäl.

Anders Gummesson har jobbat hårt i fyra år med detta projekt och sista dagen på kursen säger han:

– Det har varit en lång process. Nu ska vi utvärdera den här pilotkursen. 2018 blir det för nya infobefäl en kurs på fem dagar samt en tre dagars kurs med tillämpning.

De femton första infobefälen är redo.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

POLITIKERN OCH BLOGGAREN JOANNA GICK GU-F:EN I UMEÅ

JOANNA SJÖLANDER, politiker i Norrköping som bloggar om det mesta har nu gjort ett inlägg om den grundläggande soldatutbildningen för frivilliga (GU-F) hon genomförde i Umeå med sikte på att bli infobefäl i en hemvärnsbataljon. Vi hittade den och blev nyfikna.

INTRESSE

Varför gick du GU-F:en och bloggade om den?

Det är mitt intresse för säkerhetspolitik som har gjort att jag sökt kunskap om hur Sveriges försvar är uppbyggt och hittat frivilligorganisationerna. Då väcktes tanken att det kanske inte är för sent, jag kanske fortfarande kan göra något som både är lärorikt och meningsfullt, samtidigt som jag konkret bidrar till det jag är intresserad av, nämligen rikets säkerhet.

Numera är jag egen företagare och fritidspolitiker i Norrköpings kommun men kandiderar även till riksdagen. Jag bloggar ungefär varannan vecka för att försöka ge en mångfacetterad bild av den mångsidiga människa jag är.

GU-F

Vad tyckte du om GU-F?

Det roligaste med GU-F var utan tvekan att kastas in i en helt ny värld och få så oerhört mycket värdefull kunskap. Inte akademiskt, som jag kanske är mer van vid, utan verkligen "hands-on". Här talar vi om "muskelminne"! Jag har lärt mig mycket om hur Försvarsmakten fungerar och insett att en hel värld av möjligheter nu öppnar sig i termer av utbildningar, övningar, samverkan, hur mycket som helst på väldigt kort tid.

Det jobbigaste var att det var så oerhört intensivt, både fysiskt och psykiskt. Med så långa dagar så hann man inte riktigt reflektera och sortera kunskaperna. Och så var det extremt ont om kaffepauser... haha...

Det besvärligaste var nog att jag fick så himla ont i fingrarna efter bara ett par dagar. Väldigt många dragkedjor och annat pill i snabbt tempo hela tiden, kände knappt fingertopparna i kylan ibland och då gick vi vidare till vapenhantering... det var bara att bita ihop! Det tog bara tre veckor innan händerna var helt återhämtade... och jag som trodde att jag skulle ha mest ont i fötterna!

MÄNNISKORNA

Instruktörerna och dina nya kompisar?

Vi hade väldigt duktiga instruktörer som guidade oss på vägen och de flesta förstod precis hur långt de kunde pressa oss. Det är en konst i sig, för mycket av det rent fysiska gick lite ut på att testa helt nya saker och nya gränser. Det gäller att få oss att våga och orka men ändå vara tacksamma för erfarenheten efteråt.

Kamratskapet blir nog det mest bestående minnet. Man kommer väldigt nära varandra, särskilt kamraterna i samma sovsal. Det är hjärtevärmande att minnas hur vi hjälpte varandra, unga och äldre, tjejer och killar, i stort och smått. Det var en riktigt, riktigt fin upplevelse... när man väl hann känna efter.

Det rådde en extremt uppfriskande brist på lättkränkta människor. Det insåg jag redan dag ett när vi gjorde fel på fel och tränade på att inte ta egna initiativ i en så enkel övning som att gå igenom utrustningen. Tålmodet provades hårt (inter minst instruktörens).

BEREDD

Vad går allt ut på?

Jag vill att vi ska vara så väl förberedda som möjligt för det som aldrig får hända; vad det än kan vara som slår undan fötterna för oss. Ett allvarligt och långvarigt elavbrott tror jag skulle räcka rätt långt för att skaka om rätt många i sin aningslöshet. Jag hoppas verkligen att det aldrig händer något, men jag vill vara beredd om det gör det.

TEXT: PER LUNQE

Joanna Sjölander, politiker som drog på sig uniformen för en GU-F. Foto: Privat

HELGKURS MED GRUNDER I MILJÖ OCH HÄLSA

UNDER EN HELGKURS lärde sig tolv elever vad länsstyrelser behöver i sin basorganisation av miljö och hälsoexpertis vid en kris.

Det har varit helgkurs i Luleå "Basorganisation Miljö och Hälsa". Den genomfördes av Försvarsutbildarnas förbund Miljö och Hälsa på uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Eleverna hade en god grund före kursen, de är utbildade i miljö och i hälsoskydd och livsmedelsäkerhet på högskolenivå.

Var eleverna från olika länsstyrelser och i så fall från vilka?

– Vid den här kursen var det elever från Länsstyrelsen Norrbotten. På kursen som vi hade i fjol var det elever från Länsstyrelsen i Värmland. Det blir väl naturligt att man väljer sin hemmaort, säger Henrik Wapen, på länsstyrelsen i Luleå och en av de kursansvariga vid sidan av Katarina Frilén och Erika Johansson.

GRUNDLÄGGANDE KUNSKAPER

Elever från andra aktörer?

– Ja, från andra myndigheter som Försvarsmakten, kommuner, egna företagare, och studenter från Umeå Universitet. Det var tolv elever.

Vad lärde ni ut?

– Syftet med kursen var att eleverna skulle få en grundläggande kunskap om vad det innebär att ingå i en basorganisation som ska stödja länsstyrelserna i Norrbotten och i Värmland vid en krissituation i respektive län. Syftet med vår basorganisation är att kunna stötta länsstyrelserna i Värmland och i Norrbotten med handläggare rörande miljö- och hälsoskyddsfrågor. Norrbotten och Värmlands länsstyrelser är pilotlän för den här uppbyggnaden av vår organisation.

Hur lärde ni ut det?

– Genom föreläsningar, scenarioövningar och genom grupparbeten. Föreläsningarna gjordes av oss själva samt att vi hyrde in eller bjöd in externa föreläsare som representant för VAKA (nationella vattenkatastrofgruppen), representant från Criscom, representant från POSOM (enheten för psykologiskt och socialt omhändertagande) samt

beredskapsdirektörerna från Länsstyrelsen Norrbotten och från Värmland, säger Henrik Wapen.

ÖVNING

Det genomfördes en scenarioövning under kursen, vad gick den ut på?

– Efter föreläsningen med Per Elvnejd, Skellefteålvassens Vattenregleringsföretag så hade vi en scenarioövning med temat "Dammar och höga flöden". Syftet med övningen var att se hur eleverna skulle agera om en damm skulle brista. Övningsmomenten var därför indelade under olika tider från att dammen brustit. Vad gör man ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt vid ett sådant tillfälle?

Vad ska eleverna kunna i krisberedskapssystemet?

– Dels ska de ha en miljö- och hälsoskyddsbakgrund, dels utbildade och jobbat inom området. Men vi vill även att de ska gå de grundläggande kurserna som Försvarsutbildarna har i sitt kursutbud. Bland annat behöver man gå Grundkurs i krisberedskap, säger Henrik Wapen.

Under hösten 2018 blir det en fortsättningskurs för de elever som gått utbildningen "Basorganisation Miljö och hälsa för länsstyrelser".

TEXT: PER LUNQE

Elever lär sig länsstyrelsernas basorganisation för miljö- och hälsofrågor. Foto: Erika Johansson

KRÖNIKAN

SVERIGE NÄRMARE NATO

SVERIGE KOMMER ALLT NÄRMARE ett medlemskap i Nato. På det militära området genom det senaste steget i form av ett Världlandsavtal. Det är inte någon freudiansk felsägning när Sverige från och till beskrivs som de facto medlem – dock utan försvarsgarantier, beslutsrätt och integrerad försvarsplanering.

Ett annat sätt att beskriva den ökade närheten är att alla fyra allianspartierna numera är för ett medlemskap. För moderaterna var det där med Nato tidigare ungefär samma sak som socialdemokraternas republikkrav. På programmet men inte på agendan. Så är det inte längre.

Men inte minst viktigt är att svenska folket långsamt vänjer sig vid tanken på att Nato är ett bättre alternativ än "allianslösheten". Tankesmedjan Frivärlds opinionspejling från i höstas visar att nej tack till Nato-medlemskap fortfarande är i knapp majoritet, men att den krymper sedan den förra mätningen 2014.

Det är fler för medlemskap (44 procent mot 37 procent) och färre mot (53 procent mot 56 procent). Andelen alliansväljare som vill se en anslutning till försvarsalliansen har gått upp till 65 procent av de tillfrågade. Verkligt intressant är att andelen kvinnor för Nato har ökat från 25 procent till 39 procent. Fler med rödgröna sympatier, mer än var fjärde, vill också se ett svenskt medlemskap. En majoritet av SD:arna önskar – till skillnad från Jimmie Åkesson – att Sverige går med i Nato.

Kort sagt, opinionen är i rörelse. Putin fortsätter att göra reklam för Nato, men det finns andra faktorer att peka på. I diskussionen om Världlandsavtalet hördes (tror jag) för första gången en socialdemokratisk försvarsminister tala väl om Nato. Till de nya hör att en rad S-märkta tidigare ambassadörer kommit ut med budskapet att Sverige befinner sig i ett nytt läge – som leder fram till slutsatsen att medlemskap i Nato är ett

bättre alternativ för Sverige och freden i Europa än allianslösheten.

Men ska det verkligen vara nödvändigt? Från och till hörs ju lugnande uttalanden om Sverige i nöd. Senast, i slutet på november, då kommendör Hans Helseth vid NATO Joint Warfare Center i Norge vid en konferens i Berlin framhöll att Nato har en moralisk förpliktelse att komma till vår hjälp. Men det är skillnad på moral och artikel 5.

Helseth pekade också på en besvärande omständighet för dem som gillar att lita på Nato utan medlemskap. I själva verket sänker närhet utan medlemskap ribban för militär aggression mot Sverige (och för den delen även Finland). Skapar instabilitet.

Till det kan också läggas att Peter Hultqvist alternativa lösning stavas U-S-A. Är det verkligen någon som tror att Sverige har en starkare röst i den bilaterala relationen än i ett Nato-sammanhang?

Så varför ansöker Sverige inte om medlemskap. Ja, vi har vänstern i regeringsunderlaget och miljöpartiet i regeringen. Vi har också den del av socialdemokratin som lever kvar i Palmemytologin. Det Sverige som aldrig var i verkligheten men som lever kvar i en utrikesminister som i New York Times (17/11) säger sig vara pacifist och som klagar över att USA påpekar att en anslutning till FN-initiativet att förbjuda kärnvapen kommer att påverka säkerhetsrelationen till Sverige.

Frivärlds pejling visar att det finns ett överväldigande stöd (81 procent) för att rusta upp försvaret. Utmärkt. Det skapar politiskt utrymme för en förstärkning av försvarsförmågan. Precis det som även ÖB efterlyser.

TEXT: CLAES ARVIDSSON

VÄLBESÖKT FÖRSVARSPOLITIK

FÖRSVARSPOLITIKEN arrangerade, traditionsenligt, det årliga informationsmötet på F 21 den 22 oktober 2017. Ett hundratal intresserade åhörare samlades i Filmsalen på F 21 för att lyssna på de kvalificerade föreläsare som Försvarsutbildarna (läs ordförande Harald Högström) lyckats samla till dagens information.

C F 21 hälsade åhörarna välkomna till Norrbottens Flygflottilj och informerade kort om dess verksamhet varefter C A9 i Boden, överste Jonas Lotsne, berättade om Artilleriet i dag och i morgon. C I 19, öv Mikael Frisell, var planerad att berätta om totalförsvaret i norr, men vid hans truppbesök i Mali, blev något fel i reseplaneringen varför stabschefen i region norr, överstelöjtnant Jarmo Koski, med god kunskap i ämnet föreläste i den frågan. Totalförsvaret i norr är ett prioriterat ämne i den aktuella planeringen. Militärhistoriken och författaren Lars Gyllenhaal gav auditoriet lärdomar om sovjetiska/ryska operationer i Sverige. Efter lunchen föreläste Peter Mattsson, Försvarshögskolan, om asymmetriska hot mot Sverige. Informations-

Lars Gyllenhaal.

dagen avslutades med en föreläsning kring "aktuellt i försvarspolitik" av statssekreteraren i Försvarsdepartementet, Jan Salestrand.

Nöjda deltagare bjöds på fika för att orka med sina hemresor, en del ända upp till Kiruna.

TEXT OCH FOTO: ERLING MOLIN

JULAVSLUTNING FÖRSVARSPOLITIKEN BOHUSLÄN-DAL

Fr v Erik Wretlind, Elias Fernheim och David Hassel. Foto: Emelie Broo

UNDER DECEMBERS FÖRSTA HELG dök det upp 94 personer på restaurang Grodan i Skredsvik till Försvarsungdom Bohuslän-Dals termins- och julavslutning. Det är ungdomsstyrelsens ordförande, ungdomsledare och med toastmaster i spetsen som planerar och sedan genomför avslutningen. Planeringen startade redan under sommaren då föreningen ställde upp som funktionärer vid Uddevalla Dirt Race för att samla in pengar till avslutningen som till största del genomförs med föreningens egna medel. Under hösten jobbar sedan styrelsen vidare för att få fram en plan för hur kvällen ska genomföras och framför allt, ser över

tillgängligheten av lokaler som kan ta ett hundratal sittande gäster.

Traditionsenligt står både ungdomar och instruktörer för uppträdanden under kvällen. Stående punkter för kvällen är ungdomsledarens tal, ordförandes tal samt tomtens utdelande av julklappar.

Vid årets sista träff brukar det även delas ut priser och utmärkelser. Det är fin tradition där medlemmar lyfts fram i kamratlig anda för sina insatser under året. Styrelsemedlemmar erhöll hederstecken ungdom i olika valörer. Bohuslän-Dals förtjänstmedalj i silver delades ut till de vuxna medlemmar i förbundet nämligen Mikaela Frändegård och Erik Wretlind, detta för sina över tid mycket fina insatser i ungdomsverksamheten.

Pris till Årets skytt delades ut till de äldre eleverna Victoria Estroz LK2, Wilma Westdahl LK1 samt Julia Grunnan FK. Varje år uppmärksammas det bland förstaarseleverna en kille och en tjej som har gjort det där lilla extra, den utmärkelsen kallas för årets Rookie som denna kväll delades ut till Amanda Larsson och Andreas Olsson.

Det finaste priset vi har inom Försvarsungdom Bohuslän-Dal är Årets Kamrat. Kamratanda är det som bygger våran förening och det är det som vi värnar om extra mycket. 2017 tilldelades Elias Fernheim ur LK1 detta pris. Elias får en bricka med sitt namn ingraverat placerad vid andra ungdomar som tidigare har erhållit denna utmärkelse. Till det så erhåller han en tavla som han är värd för fram tills nästa julavslutning då priset ska delas ut igen.

TEXT: LARS ÅLANDER

JULAVSLUTNING DEN 17 DECEMBER VID TYLEBÄCK HOTELL & KONFERENS

RIKSHEMVÄRNSCHEFEN, generalmajor Roland Ekenberg informerade om Hemvärnet och deras viktiga uppgifter i det nationella försvaret. Allmänheten var inbjuden till julavslutningens föreläsning och cirka 30-40 personer deltog – totalt var det med medlemmar cirka 90 personer som hade hörsammat inbjudan.

Därefter blev det glöggmingel i konferenssalen Bäckan varvid ytterligare medlemmar dök upp.

Så äntligen gav kursgårdsförvaltaren Mats Persson instruktionerna för intagandet av julbordet.

Förbundsordförande, överstelöjtnant Conny Hansen hälsade alla hjärtligt välkomna för att sedan bordsvis i god ordning hämta läckerheterna från julbordet – inte en gång utan flera gånger.

En trevlig eftermiddag i goda vänners sällskap och med mätta magar lämnade vi Tylebäck nöjda och belåtna.

TEXT OCH FOTO: LARS BJÖRK

Rikshemvärnschefen informerar intresserade åhörare.

PLANERINGSKONFERENS MED FÖRSVARsutbildarna

FÖRSVARsutbildarna SKARABORG har genomfört sin årliga planeringskonferens. Konferensen leddes föredömligt av förbundets ordförande Bengt Alexandersson. Dagens syfte var att detaljplanera verksamheten för 2018 och även snegla mot verksamhetsåren 2019 och 2020.

Förbundets verksamhet inom de flesta områden är bra sett ur ett riksperspektiv. Förbundsrepresentanterna kunde dock konstatera att särskilda insatser behöver göras under året för att rekrytera sjukvårdare till Hemvärnet i Skaraborg. Särskilda rekryteringsaktiviteter kommer att genomföras enskilt och i samverkan med Hemvärnet och andra frivilliga försvarsorganisationer.

Inom ramen för årets rekrytering kommer även att erbjudas programpunkter riktade till reservofficerare, tidvis anställda soldater, totalförsvarspliktiga soldater och Hemvärnet. Ett utvidgat samarbete med reservofficersförbundet i Skaraborg kommer också genomföras. Reservofficersförbundet var representerat vid konferensen.

En tredje målgrupp utgörs av ungdomsverksamheten, vilken syftar till att erbjuda ungdomar mellan 15 och 20 år möjligheter att prova på militärlivet och erhålla orientering om samhällets totalförsvar och krisberedskap.

Under 2018 firar Skaraborgs-förbundet sitt hundraårsjubileum. Firandet kommer att uppmärksammas genom ett antal medlemsaktiviteter som skytte, soldatprov, kvalificerade försvarsupplysningar med mera. Den traditionella repetitionsdagen i

sjukvård planläggs för två spår; ett för aktiv sjukvårdspersonal i Hemvärnet och ett med grundläggande första hjälpen kunskaper.

Riktat mot allmänheten genomförs dels Military Weekend vid fyra tillfällen för de som vill prova om ett uppdrag i Försvarsmakten kan vara något att gå vidare med. Kurserna är uppdragsutbildningar. Vidare genomförs uppdraget För din säkerhet!, vilket är ett uppdrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap syftande till att stärka den enskildes egen krisberedskap. Två till fyra sådan utbildningar inplaneras.

TEXT: HANS INGBERT

Riktlinjerna dras upp och fastställs. Foto: Leif Wetterlid

DET HÄNDER I FÖRBUNDEN

23/2-22/4

REGION SYD

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Introduktionsutbildning (ungdom)	25 feb	Eksjö	Norra Småland
Försvarsinformation	28 feb	Färjestaden	Kalmar
Ungdomsövning	02-04 mars	Halmstad	Halland
Försvarsinformation	05 mars	Åmål	Bohuslän-Dal
Military Weekend	09-11 mars	Skövde	Skaraborg
Ungdomsövning	09-11 mars	Eksjö	Norra Småland
Marschträning	10 mars	Borås	Älvsborg
Förbundsstämma, försvarsinformation	10 mars	Eksjö	Norra Småland
Ungdomsutbildning	10 mars	Skredsvik	Bohuslän-Dal
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F)	10-23 mars	Såtenäs	Bohuslän-Dal
Studiebesök, ambulansen	13 mars	Vänersborg	Bohuslän-Dal
Försvarsinformation	15 mars	Kviberg	Göteborg
Ungdomsövning	23-25 mars	Kosta	Kronoberg
Military Weekend	23-25 mars	Revingehed	Skåne
Vapentjänst (ungdom)	23-25 mars		Bohuslän-Dal
Soldatprovsmarsch	24 mars		Kalmar
Marschträning	24-25 mars	Borås	Älvsborg
Ungdomshelg	25-26 mars	Göteborg	Göteborg
Skytteutbildning	06-08 april	Göteborg	Älvsborg
Totalförsvarsinformation – grundkurs	06-08 april	Skillingaryd	Norra Småland
Eldobservatörstjänst	07 april	Göteborg	Göteborg
Skytte	07 april	Trollhättan	Bohuslän-Dal
Ungdomshelg	07-08 april	Göteborg	Göteborg
Kompletteringsutbildning kompani- och plutonchef	07-08 april	Göteborg	Göteborg
Verksamhetssäkerhet	07-08 april	Göteborg	Älvsborg
Pistolskytte	12 april		Bohuslän-Dal
Försvarsinformation	12 april	Uddevalla	Bohuslän-Dal
Military Weekend (tema teknik)	13-15 april	Skövde	Skaraborg
Ungdomsövning	13-15 april	Halmstad	Halland
Jubileumsmiddag	14 april	Skövde	Skaraborg
Marschträning	14 april	Borås	Älvsborg
Försvarsinformation, rekrytering	14 april	Uddevalla	Bohuslän-Dal
Försvarsinformation	16 april	Åmål	Bohuslän-Dal
Military Weekend	20-22 april	Göteborg	Göteborg
Military Weekend	20-22 april	Halmstad	Halland
Military Weekend (för tjejer)	20-22 april	Skövde	Skaraborg
Ungdomsövning	20-22 april	Eksjö	Norra Småland
Ungdomsutbildning	21 april	Skredsvik	Bohuslän-Dal
Älvsborgs Karoliner Marsch	29 april-1 maj	Svenljunga	Älvsborg

REGION MITT

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Utbildningshelg (ungdom)	23-25 feb	Enköping	Uppland
Totalförsvarskväll	15 mars	Västerås	Västmanland
Försvarsinformation	17 mars	Bofors	Örebro
Försvarsinformation (ny teknik)	21 mars	Bofors	Örebro
Military Weekend	23-25 mars	Gävle	Gävleborg
Military Weekend	13-15 april	Stockholm, Berga	Stockholm Södermanland
Försvarsinformation (ny teknik)	18 april	Bofors	Örebro

REGION NORR

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Military Weekend	23-25 feb	Umeå	Västerbotten
Vintertjänst grunder	03-04 mars	Boden	Norrbottn
PSG Kikarsikte	09-11 mars	Sollefteå	Västernorrland
Military Weekend	06-08 april	Umeå	Västerbotten
Military Weekend	20-22 april	Härnösand	Västernorrland

RIKSTÄCKANDE FÖRBUND

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Försvarsinformation	26 feb	Stockholm	Luftvärnsförbundet
Internationell vinterträningsvecka	04-11 mars	Ånn	SVEROF
Ungdomsövning	13 mars	Norrtälje	Luftvärnsförbundet
Försvarsinformation och årsmöte	17 mars	Karlborg	Luftvärnsförbundet
Repetitionskurs i språk	17-18 mars	Uppsala	Militärtolkarna
Ungdomsövning	16-18 mars	Väddö	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	17 april	Norrtälje	Luftvärnsförbundet

POSTTIDNING

B

KRISBEREDSKAPSVECKAN 2018

Krisberedskapsveckan 28 maj till 3 juni är en kampanj som Myndigeten för samhällsskydd och beredskap (MSB) genomför tillsammans med bl a Sveriges kommuner. I år sammanfaller den med ett utskick av en folder som går ut till alla hushåll i landet. Det är ett regeringsuppdrag som ska öka kunskapen om kriser, informationspåverkan, höjd beredskap och ytterst krig. Foldern kommer troligen att ha rubriken "Om krisen eller kriget kommer".

Under veckan kommer förbunden inom Försvarsutbildarna att genomföra För din säkerhet! men det kommer även att ges tillfälle till andra aktiviteter så som att vara ute och informera om vad frivilliga försvarsorganisationer är och kan bidra med information kring foldern om krisen och kriget.

Försvarsutbildarna kan genomföra För din säkerhet! i samarbete med kommunerna eller helt och hållet på egen hand. Även andra aktiviteter kan genomföras tillsammans med kommunerna, andra frivilliga försvarsorganisationer eller inom egen regi.

Här kan du läsa mer om För din säkerhet!: www.forsvarsutbildarna.se/kris

Foto: MSB och Försvarsutbildarna

**Anmäl ändrad
adress!**

Har du flyttat eller ska du byta adress? Se till att du får ditt nummer av Försvarsutbildarna utan avbrott!
Gå in på www.forsvarsutbildarna.se – leta upp "Min medlemssida" och gör dina ändringar direkt på hemsidan.

